

T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

**GÖÇÜN TERÖRİZME ETKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
(GAZIANTEP ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BİLAL ÖZDEMİR

**GAZIANTEP
HAZİRAN 2014**

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRATEJİLERİ VE YÖNETİMİ
ANA BİLİM DALI

**GÖÇÜN TERÖRİZME ETKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
(GAZİANTEP ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BİLAL ÖZDEMİR

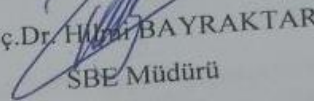
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mehmet SİNCAR

GAZİANTEP
HAZİRAN 2014

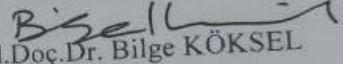
T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜVENLİK STRAJİLERİ VE YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

GÖÇÜN TERÖRİZME ETKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
(GAZİANTEP ÖRNEĞİ)
BİLAL ÖZDEMİR

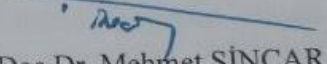
Tez Savunma Tarihi :
Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı :

Doç.Dr. Hüseyin BAYRAKTAR
SBE Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Yrd.Doç.Dr. Bilge KÖKSEL
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımca (tarafımızca) okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç.Dr. Mehmet SİNCAR
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

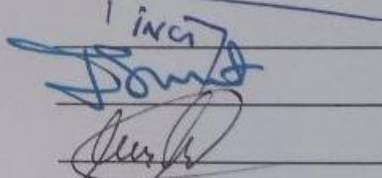
(Unvanı, Adı ve SOYADI)

Doç.Dr. Mehmet SİNCAR

Doç.Dr. Servet DEMİR

Yrd.Doç.Dr. Ömer Faruk VURAL

İmzası

ÖZET
GÖÇÜN TERÖRİZME ETKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
(GAZİANTEP ÖRNEĞİ)

ÖZDEMİR, Bilal

Yüksek Lisans Tezi, Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi ABD

Tez Danışmanı: Doç.Dr. Mehmet SİNCAR

Haziran 2014, 72 sayfa

Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden çeşitli gerekçelerle diğer bölgelere doğru yaşanan göç hareketlerinin, kentlerde meydana getirdiği gecekondu yapısı ve bu yapının neden olduğu çarpık ve plansız kentleşmenin, yıllardır mücadele edilen terör sorununun ana nedenlerinden birini oluşturduğu söylenebilir. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren ekonomik gerekçelerle yoğun olarak yaşanan göç, sonraki yıllara gelindiğinde daha çok o bölgelerde yaşanan güvenlik sorunu nedeniyle ortaya çıkmıştır. Yaşanan bu yeni durum, işsiz, yoksullukla mücadele eden, aileleri parçalanmış, dışlanan, yersiz, yurtsuz ve psikolojik sorunlar yaşayan mutsuz insanlardan oluşan bir kitlenin oluşmasına neden olmuştur. Bu kitle, ilerleyen zamanlarda kentlerde terör örgütlerinin kemikleşmiş insan unsurunu oluşturmuştur. Özellikle iki binli yıllara kadar daha çok güvenlik güçlerinin ilgi alanına giren terör sorunu yaşanan deneyimler sonucunda bu soruna bakış açısını değiştirmiş, ortaya konan mücadele anlayışı daha kapsayıcı bir yaklaşımla, sosyo-ekonomik, psikolojik ve kültürel öğelerden oluşan stratejilerle ele alınması gerekliliğini ortaya koymuştur. Göç olgusunun, terörizmin sosyo-psikolojik zeminini oluşturduğu önermesinden hareketle hazırlanan bu veri temelli çalışma; problemi nesnel ve değişik boyutlarıyla ortaya koyan bir araştırma gayreti taşımaktadır. Araştırmaya ilişkin veriler nitel araştırma tekniklerinden birisi olan doküman analizi yoluyla toplanmış ve elde edilen verilerin geçerlik-güvenirlik analizleri; eş uzman incelemesi, dış denetim ve çoklu kodlayıcı süreçleri yoluyla sağlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular ve ulaşılan sonuçlar, göç olgusunun işsizlik, yoksulluk, gecekondulaşma ve eğitim seviyesinin azalması gibi olumsuz faktörleri pekiştirdiği ve bu yolla terör faaliyetlerinin artmasında etkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Terör, Terörizm

ABSTRACT
AN INVESTIGATION OF THE EFFECT OF MIGRATION ON TERRORISM
(A CASE STUDY in GAZİANTEP)

ÖZDEMİR, Bilal

M.A. Thesis, Department of Security Strategies and Management,
Institute of Social Sciences, University of Gaziantep
Supervisor: Doc.Dr. Mehmet SİNCAR

June 2014, 72 Pages

It might be said that the squatters houses built in town because of migration movements from East and southeast areas of Turkey to other areas and crooked and unplanned urbanizations which causes of this construction are one of the main reasons of terror problem which struggling for years. Migration lived owing to economical reasons beginning from the early years of Republic arised and in later years owing to security problems in these areas. This new situation caused a mass of people who are jobless, struggling with poverty, fragmented of their families, isolated, homeless, having psychological problems and unhappy. This mass formed the main human source of terror organization in later times. Especially until 2000s, terror problems attacked by security forces after experiences vintage paint has changed struggling perspect with social economical psychological factors became more manive with motion that migration fact comprise the socio-psychological ground of terrorism. This work has research effort putting forward the problem with objective and varied dimensions. Researching datas has collected with document analyzing which one of the method of qualitative research. The validity- reliability analyzing of datas done with the methods of pair expert examining, external audit and multiple encoder process. Findings in research and outcomes show that migration facts impacts negative factors such as poverty, unemployment, squatting and reduction of educational level and by this way, effective increase terror activities.

Key words: Migration, Terror, Terrorism

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesi sürecinde bilgi ve yardımlarından istifade ettiğim sevgili eşime, arkadaşlarıma, engin tecrübelerini ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Mehmet SİNCAR'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Haziran 2014
Bilal ÖZDEMİR

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
KISALTMALAR	viii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Giriş	1
1.2. Problem Durumu	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Amacı	4
1.5. Araştırma Problemi	4
1.6. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
KURAMSAL ÇERÇEVE	5
2.1. Göç ve Gecekondu Kavramları	5
2.1.1 Göç Kavramı	5
2.1.1.1. Göçün Türleri	6
2.1.1.2. Göçün Nedenleri	7
2.1.1.3. Türkiye’de Göç Hareketleri	9
2.1.1.4. Gaziantep’te Göç ve Gecekondu	11
2.1.2. Gecekondu Kavramı	13
2.2. Terör ve Terörizm Kavramları	15
2.2.1. Terörizmin Unsurları	17
2.2.1.1. İdeoloji	17
2.2.1.2. Örgüt	18
2.2.1.3. Şiddet	18
2.2.2. Terörizmin Tasnifi	19
2.2.2.1. Devlete Karşı Terör	20
2.2.2.2. Devlet Terörü	20
2.2.2.3. Uluslararası Terör	21
2.2.3. Türkiye’de Terörün Tarihsel Gelişimi	22
2.2.3.1. Sol-Yıkıcı Terör	22
2.2.3.2. Bölücü Terör	23
2.2.3.3. Dini İstismar Eden Terör	24
2.3. Terörizm ve Göç İlişkisi	25

2.3.1. Terör Sebebiyle Yaşanan Göç	25
2.3.2. Göç Sebebiyle Yaşanan Terör	27
2.3.2. Kentsel Mekânda Göç ve Terörizm İlişkisi.....	30
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	33
YÖNTEM.....	33
3.1. Eş Uzman İncelemesi	34
3.2. Dış Denetim.....	35
3.3. Çoklu Kodlayıcı Süreçleri	35
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	36
BULGULAR VE YORUM.....	36
4.1. Bulgular	37
4.1.1. Yıllara Göre Adli İşlem Yapılan Terör Olayı ve Kişi Sayısı	37
4.1.2. Yıllara Göre Adli İşlem Yapılanların Örgütlerine Göre Dağılımı	38
4.1.3. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Örgüt ve Göç Durumları	39
4.1.4. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Yıllara Göre Göçmen Durumları	41
4.1.5. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Göç Ettikleri İller	44
4.1.6. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Eğitim Durumları	45
4.1.7. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin İkamet Durumları	46
4.1.8. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Göç ve İkamet durumları	49
4.1.9. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Cinsiyet Durumları.....	50
4.1.10. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Meslek Durumları	52
4.2. Yorum.....	55
4.2.1. Olay ve Kişi Sayısı.....	55
4.2.2. Örgütlere Göre Dağılım.....	55
4.2.3. Örgütlere Göre Göçmen Durumu.....	56
4.2.4. Yıllara ve İllere Göre Göçmen Dağılımı	56
4.2.5. Eğitim Durumu.....	57
4.2.6. İkamet Durumu.....	57
4.2.7. Cinsiyet Durumu	57
4.2.8. Meslek Durumu	58
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	59
SONUÇ VE TARTIŞMA	59
KAYNAKLAR	64
ÖZGEÇMİŞ	72

TABLolar LİSTESİ

- Tablo 2.1 : Gaziantep'e göç etme nedenleri
- Tablo 2.2 : Gaziantep'te yıllara göre nüfus oranları
- Tablo 2.3 : Gaziantep'te ikamet edenlerin nüfusa kayıtlı oldukları iller
- Tablo 4.1 : Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olayı ve bu olaylara karışan kişi sayısı
- Tablo 4.2 : Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin örgütlere göre dağılımı
- Tablo 4.3 : Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin örgüt ve göç durumlarına göre dağılımı
- Tablo 4.4 : Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin yıllara göre göçmen olup olmamalarına göre dağılımı
- Tablo 4.5 : Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin göç ettikleri illerin dağılımı
- Tablo 4.6 : Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin göçmen olup olmamaları ile eğitim durumlarının dağılımı
- Tablo 4.7 : Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin ikamet yerlerine göre dağılımı
- Tablo 4.8 : Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin göçmen olup olmamaları ile ikamet yerlerine göre dağılımı
- Tablo 4.9 : Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin cinsiyet durumlarına göre dağılımı
- Tablo 4.10 : Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin örgütleri ve cinsiyet durumlarına ilişkin dağılımı
- Tablo 4.11 : Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin meslek durumlarına göre dağılımı
- Tablo 4.12 : Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin meslek durumlarına ve göçmen olup olmamalarına göre dağılımı

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 4.1 : Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin örgütlere göre dağılımını gösteren pasta grafiği
- Şekil 4.2 : Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin yıllara göre göçmen olanlara ait çizgi grafiği
- Şekil 4.3 : Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin göçmen olup olmamalarına ait pasta grafiği
- Şekil 4.4 : Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin göç ettikleri illerin dağılımını gösteren grafik
- Şekil 4.5 : Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerden gecekondü bölgelerinde ikamet edenleri gösteren çizgi grafiği
- Şekil 4.6 : Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerden gecekondü bölgelerinde ikamet edenlerin oranını gösteren pasta grafiği
- Şekil 4.7 : Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin cinsiyet durumlarına ait pasta grafiği
- Şekil 4.8 : Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin meslek durumlarına ait pasta grafiği

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
DEV-GENÇ	: Devrimci Gençlik
DHKP/C	: Devrimci Halk Kurtuluş Partisi
DİSK	: Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
FKF	: Fikir Kulüpleri Federasyonu
KCK	: Koma Civaken Kurdistan / Kürdistan Halklar Konfederasyonu
KONGRA/GEL	: Halk Kongresi
MKP	: Maoist Komünist Partisi
MLKP	: Marksist Leninist Komünist Partisi
PKK	: Partiya Karkeren Kurdistan / Kürdistan İşçi Partisi
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TDK	: Türk Dil Kurumu
TEM	: Terörle Mücadele
TİP	: Türkiye İşçi Partisi
TKEP/L	: Türkiye Komünist Emek Partisi Leninist
TKP	: Türkiye Komünist Partisi
TKP/ML	: Türkiye Komünist Partisi Marksist Leninist
TMMOB	: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
TÖS	: Türkiye Öğretmenler Sendikası
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Giriş

Türkiye'nin gelişmesine pranga vuran terör olgusu birbirinden farklı faktörlerin bir araya gelmesiyle oluştuğu söylenebilir. Bu bileşenlerden birisi de farklılıkların doğru bir biçimde yönetilememesidir. Farklılıkların zenginlik olarak algılanmadığı bir anlayış çerçevesinde ortaya çıkan terör, ötekileştirmeyi ön plana çıkardığı gibi, beraberinde büyük kitleler halinde göç edilmesine neden olmuştur.

Terör-göç ilişkisi, can güvenliği kalmayan insanların kırsal bölgelerden şehirlere göçmesi ya da göç nedeniyle nüfusu hızla artan ve temel ihtiyaçları karşılayamayan kentlerin radikal akımları ve terörü beslemesi olarak açıklanabilir (Göksu ve Bilgiç, 2010:182). Göç ve terör kavramları ülkemizde birçok insanı kapsayan önemli sorunların başında gelmektedir. Bu nedenle göç ve terör, birbiri ile bağlantılı olarak ele alınması gereken kavramlardır.

Türkiye'de, 1950'li yıllardan itibaren sosyo-ekonomik nedenler ve hızlı nüfus artışına paralel olarak kırlardan kent merkezlerine doğru yoğun göç dalgaları yaşanmıştır. 1990'lı yıllara kadar periyodik ve dalgalar halinde yaşanan bu süreci kentler kaldırmıştır. Ancak 1990'lı yıllardan sonra göçün gerekçesi değişmiş ve güvenlik gerekçeleriyle insanlar ani ve kitlesel bir şekilde kent merkezlerine göç etmek zorunda kalmışlardır. Bu durumu kaldıramayan kentlerde konut sorunu, işsizlik ve yoksulluk meydana gelmiş, bu zor şartlardaki insanlar kentlerin varoşları olarak tabir edilen gecekondualara yerleşmiştir. Yerleştikleri kentlerin sosyal ve kültürel değerlerine yabancı olan bu kitle, her türlü istismara açık ve savunmasız bir durumda kalmıştır. Meydana gelen bu sosyal sorun her dönemde terör örgütleri için büyük istismar alanları oluşturmuştur. Göçe maruz kalan kentlerdeki barınma ve konut yetersizliği, altyapı yetersizliği, istihdam sorunu, eğitim-sağlık hizmetlerinin yetersizliği gibi sorunlar uzun

vadede birçok problemin oluşmasına neden olmuştur. Göç eden insanlar, ayrıldıkları yerle yerleştikleri kentler arasındaki kültürel farklılıklar nedeniyle, sosyal anlamda kentle bütünleşememiş ve uyum sorunları yaşamışlardır. Göçenlerin genellikle akrabalık ilişkilerini kullanarak, yakınları olarak tanımladıkları insanların yaşadıkları bölgelere yerleşmesi gerçeği, gecekondü bölgelerinin hızla yayılmasına yol açmış ve eğitimsizlik, işsizlik, ailevi sorunlar ile düşük gelire sahip olma gibi faktörler terör örgütleri için her türlü deneyi yapabilecekleri bir laboratuvar ortaya çıkarmıştır. Sonuç olarak bu durum, terör olaylarının yoğun göç sonucu oluşan gecekondü bölgelerinde yoğunlaşmasına sebep olmuştur.

Miroğlu (2012:84), ekonomik olarak gücü yetmediği için şehirlere taşınarak göç eden insanların, zaman içinde mağdur olarak tanımlanabilecek yeni bir sosyolojik kitleyi ortaya çıkardığını ve bu kitlenin PKK (*Partiya Karkeren Kurdistan*)'nın siyasi tabanını oluşturduğunu belirtmiştir. Çeşitli nedenlerle göç eden bu kitleler, kentlerde bazı yoksunluklar yaşamakta, kentin imkânlarından gerektiği gibi faydalanamadıkları için şiddet ve terör olaylarına destek vermektedirler. Yaşadıkları hayal kırıklığının yansıması olarak hissettikleri öfke, şiddet ve terör olaylarına karışmalarını meşrulaştırmaktadır (Şeker vd., 2010:2489).

Bireylerin yaşadığı toplumların değer yargılarına göre oluşan davranış kalıpları dışında eylemlerde bulunması durumu, sapma davranışları ortaya çıkarmaktadır. Bu anlamda, göçün, toplumlarda hızlı sosyal değişmelere ve sapmalara neden olduğu söylenebilir. Terör örgütlerinin kullandıkları argümanlardan olan işsizlik, istismar, dışlanma, gelir dağıtımındaki adaletsizlik gibi olgular, bireylerin sapma davranışlar göstermesine neden olabilir. Sonuç olarak terör faaliyetleri, psikolojik sorunlar, aile içi şiddet, cinsel istismar gibi aykırı davranış kalıpları ortaya çıkabilmektedir.

Temelinde sosyal bir hareket olan göç olgusu birçok alanda gelişmekte olan Gaziantep ilinde de olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. TÜİK'in 2013 yılı nüfus sayımı verilerine göre Gaziantep'te yaşayanların yaklaşık %35'i başka şehirlerden göç etmiştir. Gaziantep, doğu illerinden ve özellikle yakın coğrafyasını oluşturan, Şanlıurfa, Adıyaman, Kahramanmaraş, Siirt, Van, Kilis'ten çok yoğun göç almaktadır. Ayrıca kendi kırsalından yani köy ve ilçelerinden de yoğun göç almaktadır. Göç almasının

sebeplerinin başında, sanayi, tarım ve ticaret imkânları, coğrafi yapısı, iklimsel avantajı ve hemşericilik bütünleşmesi gelmektedir.

1.2. Problem Durumu

Günümüzde göç, çarpık ve plansız kentleşme, gecekondulaşma gibi olgular, meydana gelen suç faaliyetlerinin sosyo-ekonomik ve psikolojik nedenleri olarak ele alınmaya ve algılanmaya başlanmıştır. 1950’li yıllardan itibaren ekonomik gerekçelerle, daha sonra ise çeşitli güvenlik kaygılarıyla yaşanan göç sorunu, suç ve terör kavramları ile birlikte kullanılmaya başlamıştır. Şehirleri yoğun bir baskı altına alan bu durum terörün sosyolojik zeminini oluşturmuştur.

Araştırmamızın ana konusu, günümüzün en önemli sorunları olan göç, kentleşme, gecekondulaşma ve buna bağlı işsizlik, yaşam şartlarının zorluğu, dışlanma, yoksulluk, adaletsizlik gibi nedenlerle Gaziantep’te meydana gelen terör olaylarıdır. Terörle Mücadele Daire Başkanlığının 2012 yılında hazırladığı değerlendirme raporunda Gaziantep ili, terör örgütlerince gerçekleştirilen şiddet eylemleri ve toplumsal olaylarda orta yoğunlukta iller arasında bulunan, Muş, Bingöl, Şanlıurfa ve İzmir gibi illerle aynı yoğunluk kategorisinde bulunmaktadır (TEM Dairesi Başkanlığı, 2012). Bu bağlamda gerek yoğun olarak göç olan bir şehir olması, gerekse orta yoğunlukta terör faaliyetlerinin gerçekleştirildiği bir alan olarak görülmesi, Gaziantep’i göç-terör arasındaki bağlantıdan kaynaklanan büyük bir sorunla mücadele etmek durumunda bırakmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Terör ve göç olgusu, birbirinin sebebi ve aynı zamanda sonucu olarak etkileşim halindedir. Bu çalışmada göçe sebep olan terör olgusundan ziyade, göçün sebep olduğu terör faaliyetleri mercek altına alınmaktadır. Araştırmanın göç-terör ilişkisini ele alarak Gaziantep özelinde gerçekleştirilmesinin literatüre yapacağı katkının yanında, iç göçlerin kolluk bakış açısıyla ele alınması ve olumsuz etkilerinin giderilmesi konusunda önerilere yer verilmesinin de çalışmayı önemli kılacağı düşünülmektedir. Araştırmanın, Gaziantep’te göç ve terör suçları arasındaki ilişki bağlamında gerçekleştirilen ilk çalışma olmasının da çalışmaya ayrı bir önem katacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Gaziantep özelinde göç olgusu ile terör faaliyetleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu bağlamda göçün, meydana gelen terör olaylarına etkilerini çeşitli açılardan Gaziantep özelinde irdeleyerek, göç olgusunun meydana gelen terör olayları ile yarattığı mevcut etkiyi ve yaratacağı olası etkileri saptamak ve bunlara dönük çözüm önerileri geliştirmek bir diğer amaç olarak belirlenmiştir.

Bu amaçla Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasındaki adli işlem yapılan terör olayı şüphelileri bazı değişkenler (eğitim, meslek, cinsiyet, göç edip etmedikleri vb.) açısından incelenerek göç-terör arasındaki ilişki ortaya konmaya çalışılmıştır. Böylece hızlı ve sağlıklı yaşanan kentleşme sürecinde meydana gelen göç olgusuyla, ülkemizin en önemli problemlerinden birisi olan terör sorunu ele alınmış, göçün terörizme olan etkileri incelenmiştir.

1.5. Araştırma Problemi

Gaziantep ilinde meydana gelen terör olayları incelendiğinde, bu olaylara karışan kişilerin yoğunluğunu göçmen olan kişilerin oluşturduğu ve olayların gerçekleştiği yerlerin göç sonucu oluşan yerleşim birimleri ve gecekondu bölgeleri olduğu görülmektedir. Bu bağlamda araştırma problemi; “Gaziantep özelinde göç ile terörizm arasındaki ilişki nedir?” olarak belirlenmiştir.

1.6. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Gaziantep’te 2004-2013 yılları arasında meydana gelmiş olaylardan dolayı haklarında adli işlem yapılan kişilere ilişkin veriler araştırmanın kapsamını oluşturmaktadır. Araştırmadaki veriler, Gaziantep Emniyet Müdürlüğü TEM Şube Müdürlüğüne 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununa göre adli işlem yapılan olayların arşiv bilgilerinden elde edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Göç ve Gecekondu Kavramları

2.1.1 Göç Kavramı

Göç, sosyoloji, coğrafya, istatistik, iktisat, uluslararası ilişkiler gibi alanlar itibariyle araştırılabilen ve açıklanabilen bir olgudur. Göç, kişi, grup veya toplulukların yaşadıkları yerleşim yerlerinden, isteyerek ya da iradeleri dışında, sürekli veya belli bir süreyi kapsayacak şekilde ülke içi veya ülke dışı gerçekleşen fiziki yer değiştirme eylemidir (Bağlı ve Binici, 2005:89). Gençler (2002:28) göçü, insanların yerleşmek amacıyla geçici ya da sürekli olarak buldukları yerden bir başka yere hareket etmeleri şeklinde tanımlarken, Durugönül (1997:95) ise göçü, içinde yaşanılan bir coğrafi ve sosyo-kültürel çevreden ayrılarak başka bir coğrafi ve sosyo-kültürel çevreye girilmesi olarak tanımlanmaktadır. Demir (1997:85) de benzer bir tanımla göçü, kişilerin gelecek yaşantılarının ya bir bölümünü ya da tamamını geçirmek üzere bir yerleşim biriminden diğerine yerleşmek amacıyla yapmış oldukları coğrafi nitelikli yer değiştirme olayı olarak ele almıştır. Göçü genel bir açıklama ile ele alan Yalçın (2004:13), ekonomik, sosyal, siyasi, ekolojik ya da bireysel nedenlerle, bir yerden başka bir yere yapılan, bazen geri dönüşü olabilen, bazen de sürekli kalmak koşuluyla coğrafi, toplumsal ve kültürel bir yer değiştirme hareketi olarak tanımlamıştır.

Türk Dil Kurumuna göre göç olgusu, “ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret” olarak tanımlanmaktadır (www.tdk.gov.tr).

Demografik bir süreç olarak göç, insanların buldukları yerden başka yere hareketliliğini ifade eder. Başka bir tanımda ise göç, birey ve grupların ekonomik, sosyal, kültürel vb. nedenlerden dolayı bir yerden başka bir yere gitmeleri olarak ifade

edilmektedir. İnsan yaşamında oldukça önemli bir yere sahip olan göç, birçok değişkenin etkisiyle ortaya çıktığından, hem göç eden insanları hem de göç edilen yerdeki insanları doğrudan etkilemektedir (Gündüz ve Yetim, 1997:110).

İnsanların zaman içerisinde ekonomik, siyasal ve kültürel bir takım nedenlerden dolayı yer değiştirmesi olarak adlandırılan göç, toplumsal yapının birçok alanında değişimler meydana getirmektedir. Göç, yoğun bir şekilde yaşanması durumunda, varılan noktalarda zaman içerisinde olumsuz etkiler yaratmaktadır (Kaygalak, 2009:193).

Hangi tanım ya da tanımlar benimsenirse benimsensin, göç olgusunu genel olarak bir ülke ya da toplumdaki ekonomik, sosyo-kültürel, politik, iç ve dış istikrar ile bağlantılı olarak yaşanan dinamik bir süreç olarak değerlendirmek mümkündür (Güllülü vd., 2007:3). İnsanlık tarihinde kişilerin yer değiştirme hareketi, farklı nitelikler kazansa da, genelde ihtiyaçları karşılamak için kaynak arayışı veya yaşam koşullarını değiştirmek şeklinde olmuştur. Sonuç olarak hem göç edenler hem de göç edilen yerler kültürel bir dönüşüm geçirmektedir. Bu bağlamda göç olgusu, toplumsal ve ekonomik dönüşümlerin hem bir sonucu hem de bir nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.1.1.1. Göçün Türleri

Göçün türleri ile ilgili çeşitli açıklamalar vardır. Genelde özelliklerine göre sınıflandırılan göçün türlerinden, yönüne, şekline, süresine, yoğunluğuna ya da isteğe bağlı olup olmadığına göre bahsetmek mümkündür.

Sevim (2000:58), göç olgusunu içgöç ve dışgöç olarak ikiye ayırmaktadır. İçgöç, bir ülkenin milli sınırları içinde gerçekleşirken, dışgöç ülkelerin milli sınırlarının içinden dışarıya veya dışından içine doğru yapılan nüfus hareketleridir.

İç göçler, yaşanan ülkenin yerleşim birimleri arasında gerçekleşir ve sürekli yerleşme amacıyla yapılmaktadır. Dış göçler ise, uzun süre kalmak, çalışmak ve yerleşmek için bir ülkeden diğerine yapılan fiziki hareketlerdir (Özer, 2004:11).

Göç gerçekleşme şekline göre birden fazla açıdan incelenebilir. Bu anlamda göç türlerini zorlama, ilkel, yöneltmiş, serbest ve kitlesel göç olarak ayırabiliriz (Petersen 1996'dan akt. Yalçın, 2004:34).

Göçler isteğe bağlı olabileceği gibi zorunlu da olabilir. Zorunlu ve zorlama göçü inceleyen Gündüz ve Yetim (1996:110) zorunlu göçü, insanların içinde yaşadıkları koşullar gereği bir bölgeden ötekine göç etmesi, zorlama göçü ise insanların kendi istekleri dışında baskı ile bir yerden ötekine göç ettirilmeleri olarak açıklamıştır. Hareketin temeli baskı ve şiddettir ya da yasal zorlamadır. Bir başka ifadeyle bu göç türünde alınan iradi bir karar söz konusu değildir. Baraj inşası nedeniyle insanların göçe tabi tutulması bu göç türüne örnek verilebilir (Akkayan, 1979:23). Yine Türkiye’de 1990’lı yıllarda Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde yaşanan güvenlik gerekçeli sorunlar, bu bölgede kırsal alanlarda yaşayan insanların zorunlu göç etmesine neden olmuştur.

Serbest göç ise insanların baskı ve zorlama olmadan tamamen kendi gereksinimleri sonucu göç etmeleri olarak tanımlanabilir. Bu göç herhangi bir otoritenin baskısı olmadan tamamen iradi olarak gerçekleşir ve içsel gereksinimlerden ortaya çıkmaktadır (İşçi, 2000:72). Bu göç türünde göç etme kararını bireyler kendileri vermektedir. Burada söz konusu olan, daha çok bireysel arayışlardan kaynaklanan göçlerdir. Serbest göçte belirleyici faktör, bireylerin kendi içyapılarından ortaya çıkmakta ve göç kararı vermeleri ile sonuçlanmaktadır (Özdemir, 2008:20).

Göçü süresine göre inceleyen Özcan (1998:82-83), kısa dönem göçler ve uzun dönem göçler olarak ikiye ayırmıştır. Mevsimlik, günlük, tayin ve görev nedeniyle yaşanan göçleri kısa dönem göçlere, iş/çalışma nedenleri, iskân ve çeşitli nedenlerle göç ettirilenleri ise uzun dönem göçlere örnek vermiştir.

Göçen insanların sayısı (*yoğunluk*) dikkate alınarak incelendiğinde “*münferit göçler*” ve “*kitlesel göçler*” şeklinde bir ayırım da yapılabilir. Birkaç kişilik küçük grupların ayrı ayrı nedenlere dayanarak yaptığı göçler münferit, büyük bir topluluğun kısa sürede özellikle savaş, ihtilal, isyan ve doğal afetler gibi olayların ortaya çıkması sonucu yaptığı göçler ise kitlesel olarak adlandırılmaktadır (Saydam, 1997:3).

2.1.1.2. Göçün Nedenleri

İnsanların göç etmelerinin temelinde itici ve çekici faktörler vardır. Göç edenlerin kendi yaşam alanlarından ayrılmasında itici faktörler ön plana çıkarken, göç ettikleri yerlere yerleşmelerinde ise çekici faktörler etken olmaktadır. Her yaşanan göçte itici ve çekici faktörlerin karışımı vardır. İnsanlar bu faktörler arasında

değerlendirme yaptıktan sonra bir karar verirler (Üçdoruk, 2002:159). Bilindiği gibi, sanayileşme süreci ile birlikte kırsal alanlardan daha gelişmiş kent merkezlerine doğru bir göç sürecinden de söz etmek mümkündür. Buna, “kırsalın itiş-kentin çekiciliği” denilmektedir (Karabulut ve Polat, 2007).

Karahan’a (2006:2) göre bireylerin doğdukları yerleri ve alışkın oldukları yaşam tarzını bırakarak göç kararı almasına neden olan etkenler itici faktörlerdir. Çekici faktörler ise göç etmek üzere karar verilen yerin cazibeleridir.

Keleş’e (1984:34) göre itici faktörler veya güçler, nüfusu kırsal kesimden ve tarımdan kentlere iten faktörlerdir. Bu itici güçlere, ekonomik nedenler, yoksulluk, işsizlik, siyasal koşullar, askeri çatışmalar, tarıma teknolojik aletlerin girmesi, yoğun tarım, hızlı nüfus artışı, doğal afetler, yaşam biçiminin sınırlılığı gibi durumları örnek olarak verebiliriz. Ayrıca araştırmamızın da inceleme alanı olan terör nedeniyle buldukları yerlerden zorunlu göç edenler değerlendirildiğinde, terör olaylarının bölge itibariyle önemli bir itici güç olduğu aşikârdır. Özellikle 1990’lı yıllarda Türkiye’nin belli bölgelerinde yoğun olarak yaşanan çatışma ortamı kent merkezlerine göçü tetiklemiştir.

İnsanlar içinde buldukları durumdan hoşnut olmadıklarında yaşam koşullarını iyileştirmek ve hayattan beklentilerini gerçekleştirmek için göç ederler (İçduygu, 1998:42). Bu duruma neden olan faktörlerin başında gelir dağılımındaki dengesizlik, topraksızlık, işsizlik ve yoksulluk gibi ekonomik nedenlerin yanı sıra siyasi problemler ve çevre şartlarındaki bozulmalar gelmektedir (Pazarlıoğlu, 2001).

Göç etme gerekçelerini yoğunlukla itici faktörler oluştursa da çekici faktörler de etkilidir. Barut (1999-2001:6), kentsel alanda işgücü gereksinimi; gelir olanaklarının kıra göre yüksekliği, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik hizmetlerinin kıra oranla görece iyiliği, renkli, özerk ve özgür bir yaşam isteği gibi faktörleri, kentsel yerleşim alanlarına, kır nüfusunu çeken etkenler olarak açıklamıştır. Başta ekonomik zorluklar olmak üzere toplumsal ve kültürel yoksunluklarla beslenen umut ve beklentiler, daha iyi iş, daha çok kazanç umudu, iyi eğitim görme ve statü değiştirme isteği gibi faktörler insanları kente çekmektedir. Dolayısıyla sanayi kenti durumuna gelmiş kentler göç ve kentleşme konusunda çekim alanlarıdır (Gişi, 2007:6). Kır ve kent arasındaki sosyo-

ekonomik, kültürel ve psikolojik farklılıklar nedeniyle bireyler isteyerek ya da zorunlu olarak göç etmektedirler.

Bireylerin göç ederken temel motivasyonunu genelde daha iyi ekonomik koşullara sahip olma arzusu oluşturmaktadır. Bu durumun en önemli göstergesi göç edilen yerlerin ekonomik gelişmişlik düzeyinin yüksekliğidir. Kentlerdeki kazançların kırsala göre daha büyük olması göçün yönünü belirlemektedir. Göç edilen yerlerin bireylerin ihtiyaçlarına cevap verecek imkânlarla sahip olması, geldikleri yerlerin ise yaşam zorlukları ve imkânsızlıklara sahip olması göçün itici ve çekici unsurlarını oluşturmaktadır.

2.1.1.3. Türkiye’de Göç Hareketleri

Türkiye’de göç hareketlerine ilişkin akademik çalışmalar incelendiğinde, bu sürecin genellikle üç ayrı dönemde incelendiği söylenebilir. Cumhuriyetin kurulduğu tarihten 1950’li yıllara kadar iç göç hareketlerinin fazla yaşanmadığı, genellikle dış göç kaynaklı nüfus artışının yaşandığı görülmektedir. 1950’li yıllardan sonra Türkiye’de yaşanan ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel gelişmeler ve ülkenin dışa açılma politikasıyla beraber kırsal alanlardan kentlere doğru, genellikle ekonomik gerekçelere dayalı göç hareketleri yaşanmıştır. 1990’lı yıllara gelindiğinde ise göçün gerçekleşme gerekçesinin değişim gösterdiği görülmektedir. Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde yaşanan şiddet olayları sonucu ortaya çıkan güvenlik sorunu, göçün yoğunluğunda, niteliğinde ve yönünde değişimler meydana getirmiştir. Ortaya çıkan bu yeni duruma hazırlıksız yakalanan büyük kentlerde sosyal ve ekonomik birçok sorun ortaya çıkmıştır.

1950’li yıllardan itibaren genellikle kırdan kente doğru yaşanan göç hareketleri, Türkiye’nin kalkınma ya da modernleşme süreci içerisinde girme göstergesi olarak algılanmıştır. İş gücünün kentlere yönelmesiyle üretimin artacağından hareketle göç politikalarının teşvik edildiği söylenebilir. 1927’den 1990’a kadar geçen 63 yıllık dönem içerisinde yerleşim birimlerinin nüfuslarının kentsel alanlara hızla kaymasıyla kent nüfusu 10 kat artmıştır. 1950 genel nüfus sayımına göre kent nüfusu toplam Türkiye nüfusunun yüzde 25’i iken, 1990 yılında bu oran yüzde 57,4’e çıkmıştır. Aynı

dönemde ise kırsal nüfus oranı yüzde 75'ten yüzde 42,6'ya düşmüştür (Yıldız, 2012:31).

Başel (2007:520-521), Türkiye'de yaşanan göç hareketlerinin temel nedenini, iller ve bölgeler arasındaki sosyo-ekonomik imkânlar ve oluşan refahın dağılımında ki farklılığına bağlamıştır. Bir anlamda oluşan bu mekânsal farklılıklar ve dengesizlik iç göçlerin hem sebebi hem de sonucu olarak kısır döngüye yol açmış ve açmaya da devam etmektedir. Durugönül (1997:97) ise 1950'li yıllardan sonra yaşanan iç göç hareketlerini geri kalmış bölgelerde yaşayan insanların ekonomik durumunu iyileştirmek ve daha iyi yaşam koşullarına sahip olmak amacıyla gelişmiş kentlere yönelmesi olarak tarif etmiştir. Günaydın'da (2001:9-36) benzer bir açıklamayla, ülkede yaşanan göçün temel nedeninin, yaşam kalitesinin kırsal alanda yetersiz oluşu ve özellikle tarım sektöründe yaşanan gelişmelere bağlı olarak, gelirin de önemli oranda düşmeye başlaması ile açıklamıştır.

Ülkemizde özellikle 2000'li yıllara kadar Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde zorunlu bir şekilde yaşanan göç hareketleri, oldukça büyük bir nüfus hareketliliğini meydana getirmiş, Türkiye'nin birçok ilinde ekonomik, kültürel, psikolojik ve sosyal açıdan önemli değişiklikler meydana gelmiştir (Barut, 1999-2001:4). Bu şekilde yaşanan zorunlu aynı zamanda kitlesel göç, birçok açıdan Türkiye'de yaşanmış önceki göç deneyimlerinden farklılık taşımaktadır. Göç etmek durumunda kalan bu kesim, kelimenin tam anlamıyla kentlere hazırlıksız göç etmek zorunda kalmıştır. Yaşamış olduğu alanlardan kopan bu eğitimsiz kitle yerleştikleri kentlerde birçok problemle karşılaşmıştır (Işık ve Pınarcıoğlu, 2001:173).

Özetle Türkiye'nin göç hareketlerinin genel sebepleri ana başlıklar altında şöyle sıralanabilir:

- Genel nüfus içinde genç nüfusun kalabalık olması
- Tarım kesiminde görülen açık ve gizli işsizlik
- Eğitim durumunda ve hayat tarzında görülen iyileşme ve ilerleme
- Refahın artışı
- Kan davaları
- Geniş aile otoritesinden kurtulma eğilimi

- Ulaştırma ve iletişim ağının genişlemesi ve kitle haberleşme araçlarının yaygınlık kazanması
- Mevsimlik göçler
- Tabii afetler dolayısıyla yapılan göçler (deprem, su baskını, büyük imar projelerinin gerçekleşmesi)
- Çocuklar için daha iyi bir eğitim arzusu
- Siyasi sebepler, terör ve mezhepsel çekişmeler (Kartal, 1978:7-8).

2.1.1.4. Gaziantep'te Göç ve Gecekondu

Gaziantep, Türkiye'nin gelişmişlik düzeyi en gerilerde olan illerinin bulunduğu Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer almakla birlikte ekonomik göstergeleri Türkiye ortalamasının üzerindedir. Bu durum yakın illerden yoğun göç almasına neden olan faktörlerden biridir. Şanlıurfa başta olmak üzere civar illerden ve kendi kırsalından yoğun nüfus kazanmıştır. Özellikle 1990'lı yıllardan sonra şehir merkezi nüfusu adeta ikiye katlanmıştır. 'The Wall Street Journal' gazetesinin bir araştırmasında, 1999-2009 yıllarında, yani on yıllık dönemde, %47,8'lik nüfus artış hızıyla Gaziantep dünyada nüfusu en hızlı artan kentler arasında 9. Sırada yer almıştır (Yıldız, 2012:92).

Ekonomik ve sosyal gelişmişlik anlamında Gaziantep, Türkiye'nin altıncı Güneydoğu Anadolu Bölgesinin ise en büyük ilidir. Sanayisinin gelişmişliği, tarım ürünlerinin işlendiği il olması, ülkenin Ortadoğu'ya açılan kapısı olması ve ticaret hacmiyle cazibe merkezidir. Özellikle tekstil ve gıda sanayileri bakımından bölgenin ihracat üssü konumundadır. Birçok iş kolunda istihdam oranları Türkiye ortalamasının üstündedir.

Gaziantep ili yukarıda belirttiğimiz gibi birçok açıdan bireyler için çekici nedenlere sahiptir. Gaziantep'in iç göç konusunda analizini yapan Öztürk vd.(2011:23), araştırmasında kişilerin Gaziantep'e göç etme nedenlerini Tablo 1'deki gibi belirtmiştir. Buna göre yaklaşık % 65 oranında çekici nedenlerden dolayı göç eden birey bulunmaktadır.

Tablo 2.1
Gaziantep'e göç etme nedenleri (Öztürk vd., 2011:23)

SORU	ORAN
İş ve çalışma hayatı ile ilgili nedenler	%24,2
Ekonomik	%23,8
Ailesel nedenler	%18,4
Güvenlik	%10,3
Eğitim	%7,5
Tayin	%6,3
Sağlık	%4,6
Sosyal yaşam kalitesi	%3
Emeklilik	%0,8
Deprem	%0,8
Diğer	%0,3

Tablo 2.2 Gaziantep'in yıllara göre nüfus rakamlarını göstermektedir. Kentin 1980'deki nüfusu 808.697 iken; 2013 nüfusu 1.884.438'dir. Bu durum son otuz yıllık dönemde nüfusun iki katından fazla arttığını göstermektedir.

Tablo 2.2
Gaziantep'te yıllara göre nüfus oranları (TUIK, 2013)

YILLAR	NÜFUS
1980	808.697
1990	1.140.594
2000	1.285.249
2007	1.560.023
2008	1.612.223
2009	1.653.670
2010	1.700.763
2011	1.753.596
2012	1.799.558
2013	1.844.438

Tablo 2.3 Gaziantep'te ikamet edenlerin nüfusa kayıtlı oldukları il bakımından en fazla kişi sayısının bulunduğu illeri göstermektedir. Şanlıurfa iline kayıtlı bireylerin sayısı genel nüfusun %10'un üzerinde olduğu görülmektedir.

Tablo 2.3

Gaziantep'te ikamet edenlerin nüfusa kayıtlı oldukları iller (TUİK, 2013)

GAZİANTEP			
ŞANLIURFA	205.502	VAN	11.585
KİLİS	93.561	MALATYA	11.294
ADİYAMAN	58.009	OSMANİYE	11.030
K.MARAŞ	62.211	ŞIRNAK	8.414
HATAY	14.935	MARDİN	8.146
SİİRT	14.155	DİYARBAKIR	5.040

2.1.2. Gecekondu Kavramı

Gecekondu, imar ve belediye yasalarına/kurallarına aykırı olarak, kentlere göç eden kırsal/kentsel nüfusun kendilerine ait olmayan topraklar üzerinde, kısa zamanda, kaçak olarak yaptığı sağlık ve barınma koşullarına uygun olmayan konutlardır. Türkiye'de 1945'lerden bu günlere kadar nüfus artışının da etkisiyle bir “*sorun*” olarak nitelenen gecekondu olgusunun temelinde göç hareketi ve yerleşme sorunu yatmaktadır (Çakır, 2011:209). Bir başka tanımlamayla gecekondu, “imar kanunlarına aykırı olarak, çoğu zaman ilkel, denetimsiz ve sağlık şartlarından da yoksun olarak, acele yapılmış konutlara verilen isimdir”. Bazı resmi kaynaklarda ise gecekondu, “kendisine ait olmayan yerde, imar kanununa aykırı olarak yapılan, alelacele yapılmış barınak” olarak tanımlanmıştır (Ayan, 1993:71).

775 sayılı Gecekondu Kanununda (1966), “imar ve yapı işlerini düzenleyen mevzuata ve genel hükümlere bağlı kalınmaksızın, kendisine ait olmayan arazi veya arsalar üzerinde, sahibinin rızası alınmadan yapılan yapılar” olarak tarif edilmektedir.

Gökçe (1976:10), sosyolojik bir bakış açısıyla gecekonduyu, daha iyi yaşama koşullarına sahip olma amacıyla, ailesiyle birlikte kırsal alanlardan kente gelen insanların, ekonomik imkanlarının kötü olması nedeniyle en kolay, çabuk ve ucuz

şekilde yerleştikleri konut alanları olarak tanımlamıştır. Kırsal alanlardan gelenlerin büyük bir kısmı kötü maddi koşullar nedeniyle kente geldiklerinden, ne arsa alacak ne de onun üstüne belediye imar yönetmeliğine uygun konut yaptırabilecek maddi olanaklara sahiptir. Bundan dolayı, çoğu zaman, hazine arazisi, bazen de sahipli araziler üzerine kanuni mevzuatın dışına çıkarak bir konut yapma yoluna başvurmaktadır.

Yapılan tanımlar genellikle gecekonduların fiziki ve hukuki durumları göz önünde bulundurularak yapılmaktadır. Ancak buralarda ikamet edenlerin, sosyal, ekonomik ve kültürel özellikleri de değerlendirilmelidir. Bunun yanında siyasi açıdan bakıldığında, göç sonucu oluşan gecekondular bölgelelerinde oluşan ideolojik birliktelik ve etnik yakınlık terör eylemleri gibi siyasi şiddet hareketlerine sebep olmaktadır. Ayrıca eylemcilerin yerleşim yeri olarak gecekondularda ikamet etmeleri ya da gecekondularda barınmayı tercih etmeleri de ayrıca üzerinde durulması gereken bir husustur (Altinkaya, 2009:75).

Türkiye’de çarpık kentleşmenin bir göstergesi olan gecekondular olgusu, sadece bir kaçak yapılaşma sorunu değil, aynı zamanda kültürel ve siyasal yanları bulunan bir toplumsal sorundur. Başka bir ifadeyle gecekondular bir yerleşim birimi olmanın yanı sıra bir yaşam biçimini de ifade etmektedir. Gecekondular gelir düzeyi düşük, tüketim harcamaları sınırlı, yoksul insanların toplandığı bakımsız, sıvasız, elverişsiz koşullardır (Yıldız, 2012:33). Gecekondular yapısı zamanla ülkenin bir gerçeğini, kentlerin de ayrılmaz bir parçasını oluşturmuş ve kırsal alanlardan sürekli göçler ile beslenen bir olgu haline gelmiştir (Şentürk, 1999:49).

Yıldırım (2004:54-55), gecekondular sorununun büyümesinde birtakım siyasi kaygıların önemli rol oynadığını belirtmiştir. Önceleri kentlerin güzelliğini bozan birer kaçak yapı olarak bakılan bu alanlar, sayılarının artması ve yoğun nüfus nedeniyle büyük bir seçmen kitlesi olarak siyasal baskı grubu niteliği kazanmış ve siyaset adamlarının buralara olan tutumları da değişmeye başlamıştır. Özellikle seçim dönemlerinde, çeşitli siyasi kaygılarla soruna yaklaşılmış, bu da gecekonduların beraberinde getirmiştir. Af kapsamının sürekli genişletilmesiyle sayıları iyice artan gecekondular, bulunduğu kentin kültürüyle bütünleşeceği yerde, giderek ondan ayrılan ve kendine özgü bir yan kültür alanı meydana getiren bir özelliğe sahip olmuştur.

2.2. Terör ve Terörizm Kavramları

Terör ve terörizmin kavramsal açıklaması bakımından farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Terör ve terörizmin tanımı ile ilgili olarak, değişik kaynaklarda çok farklı tanımlara rastlamak mümkündür. Bu konu üzerinde çalışma yapmış olan araştırmacı ve bilim adamlarının, yaşadıkları ülke ve çalışma yaptıkları alanlara göre farklı tanımlamalar yaptıkları görülmektedir. Bu nedenle, bu iki kavramı tanımlayabilmek için gerek yurt içinde gerekse yurt dışında yayımlanan bütün çalışmaları incelemek gerektiği söylenebilir.

Türk Dil Kurumu Sözlüğünde (2005) terör, kelime anlamı olarak “*yıldırma, cana kıyma ve malı yakıp yıkma, korkutma, tedhiş*” biçiminde tanımlanırken; Oxford Ansiklopedik Sözlüğünde (1990) “*korkudan sarsıntı geçirme*” ya da “*korkudan dehşete düşmeye sebep olma*” biçiminde ifade edilmiştir. Çağlar (1997:119) ise terörü; korkutma, yıldırma ve tedhişin yoğunluk olarak çok büyük çaplı, birey ya da toplumun ruhsal yapılarını birdenbire kaplayan korku durumunu ve dehşet hali olarak tanımlamıştır. Terör olgusuna farklı bir açıdan bakan Dönmezer (1977:1-3) ise; çeşitli maksatlara ve hedeflere ulaşmak için temel ögesi olan şiddetin, sosyal, ulusal, ırki, dinsel, fesat çıkarıcı ve benzer diğer maksatlarla ve sosyal sınıflar arasında çatışma, savaş tahrik etmek üzere planlı ve hukuk dışı olarak kullanılması biçiminde ele almıştır.

Bal’a (2006:7-8) göre ise terör, insanları yıldırma, sindirme yoluyla onlara belli düşünce ve davranışları benimsetmek için zor kullanma ya da tehdit etme eylemidir. Terör, büyük çaplı korku veren ve bireylerde yılgınlık yaratan bir eylem durumunu ifade eder.

1991 yılında yürürlüğe giren, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 1 nci maddesine göre terör;

“baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle Anayasada belirtilen Cumhuriyetin temel niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzenini değiştirmek, Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne bozma, Türk Devletinin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak ve yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış

güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemler” olarak tanımlanmıştır.

Terörizmle ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde “terör” ve “terörizm” kavramlarının çoğu zaman birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir. Halbuki terör bir eylem durumunu ifade ederken; terörizm siyasal amaçlar uğruna yasadışı yollarla, örgütlü, sistemli ve sürekli terör eylemleri kullanmayı bir yöntem olarak benimseme durumunu ifade etmektedir (Alkan, 2013:21).

Bal’a (2006) göre terörizm, “siyasal amaçlar için mevcut durumu yasadışı yollardan değiştirmek amacıyla örgütlü, sistemli ve sürekli terör eylemlerini kullanmayı bir yöntem olarak benimseme durumudur.” Wilkinson (2002:50) ise terörizmi, “bir takım siyasi taleplerin karşılanmasını sağlamak amacıyla; bireyleri, grupları, toplumu ya da hükümetleri yıldırım için, cinayet ya da imha hareketlerinin sistematik olarak uygulanması ya da bu amaçla tehdit oluşturulması” şeklinde tanımlar.

Terörizmin şiddeti barındıran bir eylem olduğunu belirten Alexander’a (1999:65) göre terörizm; “Bireyler, ulusaltı gruplar veya devletler tarafından politik sosyal ve ekonomik hedeflere ulaşmak amacıyla hedef toplumda saldırılan veya tehdit edilen kurbanlardan daha geniş bir etki alanı içinde bunaltıcı, karşı konulamaz bir korku yaratmak niyetiyle gerçekleştirilen şiddet eylemidir.”

Terörizmi tanımının yapılabilmesi onunla mücadele etmek kadar zor bir konu olma özelliğini taşımaktadır. Ancak terörle mücadelede başarılı olabilme adına tanım yapma zorunluluğunun çözülmesi gerektiği uzmanlarca paylaşılan bir fikirdir (Brawley, 2006). Schmid (1988) yaptığı bir araştırma da, 1936-1981 yılları arasında 109 farklı terörizm tanımı tespit etmiştir. Dinstein (1989:56), temelde devletlerin çatışan menfaatleri yüzünden, terörizmle mücadelede ve dolayısıyla terörizmin tanımında tam bir mutabakata varılmasının güçleştiğini belirtmiştir. Bu noktada Başeren (1998:156), terörizmle mücadelenin önündeki en büyük engelin ortak bir terörizm tanımı üzerinde uzlaşmaya varılamaması olduğunu vurgulayarak, bu sorunun aşılması halinde terörizmle mücadelenin sorun olmaktan çıkacağını savunmuştur.

2.2.1. Terörizmin Unsurları

Terörizmin varlığından bahsedebilmek için bazı temel unsurların bir araya gelmesi gerekir. Terörizm alanında yapılan çalışmaların tamamına yakınında, bir eylemin terörizm faaliyeti olduğunu açıklayan en önemli unsurlar örgüt, şiddet ve ideoloji olarak belirtilmiştir. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yapılan terör tanımında bu üç unsur açıkça belirtilmiştir.

2.2.1.1. İdeoloji

İdeoloji kelimesi, Yunan kökenli “*idea*” (*fikir*) ve “*logos*” (*bilgi*) kelimelerinden türetilmiş “*fikirlerin bilimi*” anlamına gelmektedir. Kelime, Napolyon zamanında Fransız Devrimi döneminde Antonie Destutt de Tracy tarafından ilk kez 1796 yılında kullanılmıştır (Hançerlioğlu, 1996:176).

Türk Dil Kurumuna göre ideoloji, “Siyasal veya toplumsal bir öğretiyi oluşturan, bir hükümetin, bir partinin, bir grubun davranışlarına yön veren politik, hukuki, bilimsel, felsefi, dini, moral, estetik düşünceler bütünü” olarak tanımlanmıştır (www.tdk.gov.tr, erişim tarihi:15.05.2014).

İdeoloji, terör örgütlerinin dayanak ve hareket noktalarını oluşturduğundan, örgütler için “*olmazsa olmaz*” bir unsurdur. Bir anlamda örgütlerin hareket rehberidir. Uyguladıkları şiddet eylemleri ve kampanyalarında işleyeceği konular hep bu unsura göre belirlenir. İdeoloji nedeniyle teröristler kolayca ölümü göze alabilmekte, her türlü yoksunluğa karşı hareketine sadık kalmakta, her türlü zorluğa karşı koyabilmektedir. Bu durum ideoloji unsurunun, terör örgütlenmesinin en önemli unsurunu teşkil ettiğini göstermektedir. Terör örgütlerinde, ideolojinin etkinliği oranında bir süreklilik ve genişleme söz konusu olmaktadır. Dünyada ve Türkiye’de şimdiye kadar teröre kaynak oluşturduğu görülen ideolojileri genel olarak üç ana başlıkta toplamak mümkündür. Bunlar; Marksist-Leninist İdeoloji (*Komünizm*), Milliyetçilik (*Etnik*) Kaynaklı İdeoloji ve Dini kaynaklı ideolojileridir (Dilmaç, 2004:360).

Bir örgütün faaliyet yürüttüğü toplumun içerisinde taban bulabilmesi ve eleman kazanabilmesi, ancak, ideolojik olarak kabul görmesinden geçmektedir (Alkan, 2002: 30). Aksi takdirde ideolojisini kabul ettiremeyen örgütler terör örgütü olarak değil, organize bir suç örgütü olarak kabul edilir (Çağlar, 1997:123).

2.2.1.2. Örgüt

Terörizmin varlığından söz edebilmek için olması gereken bir diğer unsur da örgüt unsurudur. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu terörü tanımlarken “*bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir*” ifadesiyle örgüt kavramını vurgulamaktadır (Yıldız ve Şimşek, 2009:457). Ayrıca Türk Ceza Kanununda örgüt, “*Üç veya daha fazla kişinin aynı amaç etrafında birleşmesi*” şeklinde ifade edilir.

Türk Dil Kurumu sözlüğü örgüt kelimesini, “ortak bir amaç ya da eylemi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilat” olarak tanımlamaktadır (www.tdk.gov.tr, erişim tarihi:15.05.2014). Basit tanımını yapmanın zor olduğu örgüt kavramı birçok bilim dalında konu olmuş ve farklı bilim adamları tarafından farklı tanımları yapılmıştır. Psikoloji bilimi örgütü, birden fazla kişinin bilinçli olarak koordine edilmiş faaliyetleri ve güçlerinden oluşan, karmaşık bir sosyal sistem olarak tanımlarken; sosyolojik açıdan örgütler, küçük toplumlar olarak tanımlanmıştır. Antropoloji ise örgütleri, belli bir kişiliği ve gereksinimleri olan bilinçsel süreçlere sahip sistemler olarak tanımlar (Bakan vd., 2004:6).

Terör örgütleri legal ve illegal olmak üzere iki şekilde örgütlenirler. Legal faaliyetlerini, kültür merkezi, yayınevi, dernek ve vakıf ekseninde yürütürler. Bu şekilde ideolojilerini daha geniş kitlelere yayar ve finansal ve lojistik destek sağlarlar. İlegal örgütlenmelerini ise, “*hücre sistemi*” nin üzerine inşa ederler. Bu hücreler 3-5 kişiden oluşur ve “*hiyerarşik*” olarak yapılandırılır. Ayrıca örgütsel yapılarında örgütün temelini oluşturan bir çekirdek kadro, legal ve illegal örgütlenen bir propaganda birimi ve belirlenen amaçları gerçekleştirecek silahlı bir kanatları vardır (Alkan, 2013:26). Terör örgütlerinin amaçlarına ulaşabilmeleri iyi bir örgütlenmenin varlığına bağlıdır.

2.2.1.3. Şiddet

Dilimize Arapçadan geçen ‘şiddet’ kavramı; ‘sertlik’, ‘sert ve kaba davranış’, ‘kaba kuvvet kullanma’ gibi anlamlara gelmektedir. Şiddet, terörizm kavramının dinamik unsurudur. Terör örgütleri ideolojilerinden çok yapmış oldukları eylemlerle kendilerini tanıtır.

Terör örgütleri şiddeti, ideolojileri doğrultusunda belirledikleri hedeflere ulaşmada önemli bir araç olarak görmekte, silahlı propaganda adı da verilen eylemlerini, mevcut anayasal düzeni değiştirmek için kaçınılmaz bir yöntem olarak benimsemektedirler. Şiddet uygulamaları yoğunlaştıkça, korku içinde örgüte yaklaşan insanların sayısı artmaktadır. Hattı zatında terör kısaca korku ve şiddettir (Ergil, 1991: 46).

Korkmaz (1999:80-84) örgütlerin şiddet unsuru kullanmalarının taraftarlarına moral verdiğini, kendilerini daha güçlü hissetmelerine ve örgütlerine daha çok bağlanmalarına sebep olduğunu belirtmiştir. Örgütlerin alt tabakadaki elemanları daha fazla ve daha çok ses getiren eylemler yapılmasını isterler. Bu durum, onlara buldukları bölgedeki diğer örgütler ve yakın çevreleri arasında bir üstünlük duygusu kazandırır. Silahlı eylem yapamayan bir terör örgütünün yaşama şansı bulunmamaktadır. Çünkü o, sistemi silahlı eylemlerle yıkmak üzere yola çıkmıştır ve ancak eylemlerinin oluşturduğu etki aracılığıyla yaşam kaynaklarını bulabilir, yeni kadrolar devşirebilir.

2.2.2. Terörizmin Tasnifi

Literatürde kesin bir tanım bile yapılamayan, kişiden kişiye, ülkeden ülkeye göre değişen terörizm kavramını sınıflandırmak oldukça zor olmakla birlikte pek çok araştırmacı ve uzman farklı sınıflandırmalarda bulunmuştur. Terörizm kavramı, kimilerince “*özgürlük hareketi*”, kimilerince “*terörizm*” ve yine militanlarının da, bir tarafça “*özgürlük savaşçıları*” bir tarafça “*terörist*” olarak adlandırıldığı görülmektedir.

Yayla (1986:111), terörizm sınıflandırırken, devlet terörü, devlete karşı terör, terör, karşı terör, yukarıdan terör, aşağıdan terör, doğrudan doğruya terör, dolaylı terör, kır terörü, şehir terörü gibi değişik terör türlerinden bahsetmektedir. Keleş ve Ünsal (1982:4) ise terörü, devlet terörü ve devlete karşı terör olmak üzere değerlendirmişlerdir.

2.2.2.1. Devlete Karşı Terör

Devlete karşı terör, ülkede yaşayan insanların ya da grupların bir kısmının mevcut rejime ve bu rejimin kurumlarına karşı yaptıkları mücadele çerçevesinde giriştikleri şiddet içeren eylemlerdir. Böylece tehdit, şiddet ve korku yoluyla kitlelerin katılımının sağlanması amaçlanır. Devletin kurumsal varlığını ve yönetimi tehdit ederek, siyasal sistemi yıkmayı hedefleyen gruplar, devlete karşı kitleler halinde harekete geçme arayışı içindedirler ve bu yönde çalışırlar. Sonuç olarak ayrılıkçı akımlarla devleti yıkarak bağımsız yönetimlerini kurmayı hedeflerler (Gün, 2000:83).

Acar ve Urhal'a (2007:322-325) göre devlete karşı terörizm diğer bir ifadeyle aşağıdan terörizm, üç grupta incelenmektedir. İlki Marksist/Leninist terörizm adı altında terörist faaliyetlerle ortaya çıkan silahlı halk savaşı sonucunda sınıfsız ve sömürsüz düzen kurmak, ikincisi dini istismar eden terörizm, üçüncüsü ise ırkçı ve bölücü terörizmdir.

Devlete karşı terörizm eylemleri genellikle karşı tepki doğurur. Örneğin, ABD devletlerine karşı yapılan 11 Eylül saldırıları, ABD'nin Afganistan'a müdahalesi ve ardından tehdit olarak algılandığını iddia ettiği Irak'a saldırmasının meşru bir zemine oturtulması için kullanılmış, ABD'nin Soğuk Savaş döneminin "öteki"si konumunda olan Sovyetlerin yerine, radikal İslam terörünü koymasını sağlamıştır (Yalçiner, 2006:102-103).

2.2.2.2. Devlet Terörü

Terörizm sadece devlete karşı grupların başvurduğu yöntem olmayıp, siyasi amaçlar üzerine örgütlü bir şekilde şiddet yoluyla oluşturulan bir eylem biçimi olarak devlet eliyle de gerçekleştirilebilir (Güzel, 2002:7).

Yukarıdan terör olarak da adlandırılan devler terörü mevcut siyasi düzeni korumaya yönelik zor kullanılmasıyla oluşan bir terör eylemidir. Devleti temsil eden iktidarın, gücünü kuvvetlendirmek, siyasi rejimi korumak, muhalefette bulunanları zayıflatmak amacıyla, sindirme, işkence, korkutma, kötü muamele, vb. yollara başvurmasına denilmektedir (Denker, 1997:6).

Devlet terörü genellikle siyasî muhaliflere veya etnik bir gruba yönelik olarak uygulanır. Burada amaç söz konusu kişi veya grupları hükmü altına almak veya iç muhalefete rağmen rejimi devam ettirmektir. Bu amaçla gerektiğinde sosyal veya politik grubun toptan yok edilmesi de söz konusu olabilir (Bassiouni, 2002:83-103).

Bu terörü uygulayan ülkeler vatandaşlarını, sadece işledikleri suçlardan değil, gelecekte herhangi bir suçu işleme olasılığına göre de cezalandırırlar. Çünkü sistem karşıtı herkes potansiyel suçlu olarak görülür. Bu ülkeler totaliterdir, sosyal yaşamın hiçbir alanında bireye ait muhalefete ve gizliliğe asla izin vermezler. Sürekli mücadele edilmesi gereken iç ve dış düşmanlar üretirler (Ergil, 1980).

2.2.2.3. Uluslararası Terör

Uluslararası terörizm en basit haliyle; uluslararası sonuçlar doğuran terörist eylemler şeklinde tanımlanabilir. Birden fazla ülkenin topraklarını veya insanlarını hedef alması ve belirgin uluslararası sonuçlar doğurması halinde söz konusu olan uluslararası terörizm; ulusal bir sisteme, ülke dışından yöneltilen bir şiddet veya şiddet yüklü tehdit eylemidir. Bu durumda terörizm, artık ulusal sınırları aşmış ve uluslararası sonuçlar doğurmaya başlamıştır. Buna göre terörist eylemler, ulusal sınırların dışına taşığında veya yabancı bir devletin vatandaşlarına ya da tesislerine yöneltildiğinde uluslararası bir karakter kazanmakta ve uluslararası terörizm söz konusu olmaktadır (Jenkins, 1986:74).

Uluslararası terör faaliyetlerinin bir boyutu da devletlerle olan çıkar ilişkisidir. Terör örgütlerinin devletlerden veya gruplardan destek almadan başarıya ulaşması ve varlığını sürdürmesi mümkün değildir. Devletlerin doğrudan veya dolaylı olarak dış terörizmi desteklemelerinin temel nedeni, amaçlarına daha az maliyetli ve riskli yollardan ulaşma arzusundan kaynaklanmaktadır (Ersoy, 2000:999).

Devletler, terörist gruplara maddi destekte bulunmaktan, silah ve gerekli diğer malzeme sağlamaya, ülkelerini kullanım açarak güvenli bölgeler, eğitim veya istihbarat sağlamadan, bir terörist örgütün faaliyetlerini yönetmeye ve resmi devlet kurumları tarafından işlenen doğrudan terörist saldırılara kadar sıralanan bir dizi yollarla uluslararası terörizme karışabilmektedirler. Günümüzde birçok terör örgütü varlığını ve

etkinliğini, devletlerin verdiği bu destek sayesinde devam ettirebilmektedir (Taşdemir, 2006:45).

2.2.3. Türkiye’de Terörün Tarihsel Gelişimi

Türkiye’nin terörizm tarihini incelediğimizde 1960’lı yıllardan günümüze kadar devam eden bir süreçten bahsedebiliriz. Cumhuriyetin kurulduğu yıllardan başlayan, ancak fikir hareketleri olarak görülen bazı aşırı sol örgütlenmeler bulunsa da 1960’lı yıllara kadar şiddet eylemlerinin olmadığı görülmektedir (YÖK, 1985:83). 1970’li yıllara gelindiğinde ortaya çıkan ermeni terörü dalgası, yine bu yıllarda devam eden aşırı sağ-sol terörü çatışması ülkenin terörle tanışma yılları olmuştur. Üçüncü terör dalgası olarak Türkiye, 1980’li yıllarda başlayan etnik-bölücü terörle tanışmıştır (Kongar, 2002:86-96). Bu örgütlerle mücadele ederken, 1990’lı yıllara gelindiğinde dini istismar eden terör örgütlerinin şiddet eylemleri ülkenin gündemine oturmuştur (Anonim, 2001:66).

Yukarıda belirtilen tarihsel perspektiften hareketle, Türkiye’nin mücadele ettiği örgütleri, sol terör örgütleri, bölücü terör örgütleri ve dini istismar eden terör örgütleri başlıkları altında inceleyebiliriz.

2.2.3.1. Sol-Yıkıcı Terör

Sol terör örgütlerinin hedefi mevcut anayasal düzeni yıkıp, yerine ülkemizin tamamında ya da bazı bölümlerinde komünist ideolojinin yayılmasını sağlamak ve Marksist-Leninist bir komünist düzen kurmaktır (YÖK, 1985:79).

Sol örgütlerin legal ve illegal alanda faaliyetlerini hızlandırdıkları dönem 1960’lar ve sonrasıdır. 1960 ihtilalinden sonra yürürlüğe giren, 1961 anayasasının getirdiği geniş özgürlük ortamı, sol terör örgütleri tarafından çok iyi değerlendirilmiştir. TKP(Türkiye Komünist Partisi) yeniden güçlenme çalışmalarına hız verirken, diğer yandan da yasal alanda TKP içerisinde faaliyet gösteren kadroların öncülüğünde, Siyasal Parti olarak TİP(Türkiye İşçi Partisi), işçi Kuruluşu olarak DİSK(Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu), öğrenci örgütü olarak FKF(Fikir Kulüpleri Federasyonu) ve daha sonra DEV-GENÇ, öğretmen örgütü olarak TÖS(Türkiye Öğretmenler Sendikası) gibi kuruluşların oluşturulması sağlanmıştır (YÖK, 1983:84).

Öğrenci örgütü olarak kurulan Fikir Kulüpleri Federasyonu, daha sonra adını değiştirerek Dev-Genç adını almıştır. Ancak yaşanan fikir ayrılıkları nedeniyle bu örgütte bölünerek farklı örgütler oluşmuştur. Devrimci Halk Kurtuluş Partisi(DHKP/C), Türkiye Komünist Partisi Marksist Leninist (TKP/ML), Marksist Leninist Komünist Partisi (MLKP), Maoist Komünist Partisi (MKP) ve Türkiye Komünist Emek Partisi Leninist (TKEP/L) gibi örgütler Türkiye’de halen faaliyet yürüten başlıca sol örgütler olarak sıralanabilir.

2.2.3.2. Bölücü Terör

Bölücü terör faaliyetleri, Osmanlı Devletinin son dönemlerinde çeşitli isyan hareketleriyle kendini göstermeye başlayan, bir yönüyle hem yerel hem de dış kaynaklı destekçileri olan ayrılıkçı hareketler olarak açıklanabilir.

Türkiye’de bölücü terörizmin en önde gelen grubu Marksist-Leninist ideolojiyi Kürt milliyetçiliğiyle sentezleyen Abdullah Öcalan’ın liderliğindeki PKK/KCK terör örgütüdür. 1984 yılında eylemlerine başlayan PKK ülke gündemde baş sırayı almıştır. Örgütün amacı Doğu ve Güneydoğu Anadolu’ da ayrı bir devlet veya federatif bir yapı kurmaktır.

Bölücü terör, ülkemizin birçok önemli sorununa kaynaklık eden ve kurulduğu günden bugüne büyük toplumsal ve ekonomik zararlara yol açan ve günümüzde de ülke güvenliğini tehdit eden bir faktör olarak, gündemindeki öncelikli yerini korumaktadır. Bölücü terör örgütünün faaliyetleri, başlangıçta hedef ve etki içerisine aldığı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerimizle sınırlı kalmayıp, yaşanan göçlerin etkisiyle büyük şehirler başta olmak üzere batı illerimize de taşınmıştır. Yapılan terör eylemleriyle, yüzyıllarca birlikte yaşamış, Anadolu insanı ayrıştırılmaya çalışılmıştır. Bu süreçte, otuz binin üzerinde vatandaşımız hayatını kaybetmiş, on binlerce insanımız yaralanmış veya sakat kalmıştır. Bu süreçte ekonomik imkânların önemli bir bölümü terörle mücadeleyle aktarılmış ve halende aktarılmaktadır (Laçiner, 2009).

Dünyadaki ve bölgedeki gelişmelere bağlı olarak amacı ve stratejisini sürekli değiştirirse de PKK/KCK terör örgütü varlığını hala korumaktadır. Örgüt Öcalan’ın yakalanmasından sonraki süreçte illegal alan çalışmalarına göre legal alan çalışmalarını ve siyasal alan çalışmalarını arttırmıştır. Bir Kürt toplumu inşasına giren örgüt, yurtiçi

ve yurt dışında mevcut ya da yeni kurduğu dernek, vakıf, parti ve yayı organlarıyla propaganda ve kamuoyu oluşturma çabalarına devam etmektedir. Her ne kadar “çözüm süreci”yle silahlı faaliyetlerine ara verse de silahlı militanlarını hazırda tutarak eğitmeye devam etmektedir (Alkan, 2013:84).

2.2.3.3. Dini İstismar Eden Terör

Din istismar eden terör, toplumda dine dayalı bir siyasi ve sosyal düzen kurabilmek amacı ile korkutma amaçlı şiddet eylemlerini içerdiği söylenebilir. Onu diğer ideolojik terör biçimlerinden ayıran en belirgin özelliği oluşturulmak istenen siyasi ortamın dine dayalı olmasıdır.

Dini motifli terörizm, Türkiye’de özellikle gündeme geldiği dönem 1980’li yılların başına rastlamaktadır. 1979’da İran’da gerçekleşen devrim, dini motifli terörizmin Türkiye’de etki kazanmasının en büyük nedenlerinden olduğu belirtilmektedir. Çünkü İran’daki devrimden sonra da bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’deki radikal gruplar ve kişiler arasında dinin bir idare sistemi olarak devrim aşamasıyla gerçekleştirilebileceği inancı oluşmuştur (Dilmaç. 1997:189).

Türkiye’de radikal dini hareketlerin ortaya çıkma nedenlerini Alkan (2013:88);

- Modernleşme sürecinde din ve dindarlara yönelik uygulanan yanlış politikalar,
- Artan nüfusa paralel olarak toplumun din inancını karşılayacak yeterli formel mekanizmaların kurulamaması,
- Türklerin din algılamalarını anlatan yeterli telif eserin kaleme alınamaması ve bunun sonucunda bırakılan bilgi boşluğu.
- Hasan el Benna’nın Müslüman Kardeşler örgütü,
- 1979 yılında gerçekleşen İran İslam devrimi,
- Türkiye’deki İslami anlayışlar ile büyük farklılıklar göstermesine rağmen, özellikle Mısır ve İran kaynaklı eserlerin Türkçeye çevrilmesi şeklinde sıralamıştır.

Yukarıda belirtilen nedenlere Hilafet Devletinin yeniden kurulması fikri, Müslüman halkların yaşadığı topraklardaki çatışmalar, İsrail’in Filistin politikaları ve A.B.D’nin yanlış politikaları eklenebilir (Türkoğlu, 2006:27).

Türkiye’de en fazla mücadele edilen dini istismar eden terör örgütlerinin; El Kaide, Hizbullah, Hizbut-Tahrir, Vasat gibi örgütler olduğu söylenebilir.

2.3. Terörizm ve Göç İlişkisi

Ülkemizde terör ve göç olgusunun birbirinin sebebi ve aynı zamanda sonucu olduğu söylenebilir. Göç ve terör olgusunun etkileşim süreci üç aşamada gerçekleşmekle birlikte bu aşamalar; İlk olarak terör eylemleri ve terörün varlığı nedeniyle göç hareketlerinin başlaması, ikincisi göç sonucu oluşan bu alanlarda yaşayan insanların terör örgütlerince yönlendirilip örgüt sempatan kitesinin arttırılması ve üçüncü olarak göç sonucu oluşan bu problemlili alanların terör sempatanlarının yerleşim yeri ve eylemleri için mekan olarak kullanılmasıdır (Eren, Özel ve Altınkaya, 2010:256).

2.3.1. Terör Sebebiyle Yaşanan Göç

Ülkemizde göç hareketleri Cumhuriyetin kurulduğu yıllardan 1990’lı yıllara kadar daha çok ekonomik nedenlerle gerçekleşmiştir. 1990 ve sonrasında ise bu tabloda önemli bir değişiklik olmuştur. Türkiye’nin Doğu ve Güneydoğu bölgelerinden, terör nedeniyle insanların iradeleri dışında gelişen ve zorunlu göç adı verilen göç türü ortaya çıkmıştır. Bu göç türüne bağlı olarak göçün gerekçesi ve niteliğinde önemli bir değişim yaşanmış, ekonomik gerekçelerin yerini “güvenliğin” aldığı bir göç sürece hakim olmuştur (Tümtas, 2007:2). Bölgenin önemli kentlerine ve Türkiye’nin batısındaki büyük şehirlere yönelen bu göç, ani ve zorunlu olduğu için sonuçları da yıkıcı olmuştur (Zeyrek, 2010).

T.B.M.M 1998 yılında hazırlamış olduğu Göç Komisyonu Raporunda, o yıllarda yaşanan göçün nedenlerini;

- Olağanüstü halin baskıya dönen uygulamaları,
- Çatışmalar yüzünden can güvenliği riskinin fazla olması,
- Güvensizlik ve şiddet ortamından uzaklaşma isteği,
- Çatışma ortamının ailelerin ve işletmelerin ekonomik işleyişini bozması,
- Özel birlikler, özel kuvvetler ve koruculuk sisteminden kaynaklanan rahatsızlıklar,

- Silahlı illegal örgütlerin kendilerine destek vermeyen köy ve mezralara yönelik baskı sistemi,
- Siyasi faili meçhul cinayetlerin işlenmesi olarak belirlemiştir.

Türkiye'nin güneydoğusunda 1990'lı yılların başlarında yoğunlaşan köy boşaltma ve zorla göç ettirme olgusu 1999 yılına kadar devam etmiştir. Bu dönem içerisinde yaklaşık 3700 yerleşim alanından üç milyondan fazla nüfus kendi iradeleri ve denetimleri dışında yaşam ortamlarını terk etmek zorunda kalmıştır (TMMOB, 2003:568). Bu insanların yaşadıkları yeri terk etmesinde temel etkenler, ayrılıkçı terör örgütünün baskıları, devletin baskıcı uygulamaları, ekonomik ve toplumsal sorunlar olarak sıralanabilir (Erkan ve Bağlı, 2005:122).

Gündüz ve Yetim (1997), terör nedeniyle yaşanan göçü, terörün yoğun olarak yaşandığı yerlerde yaşayan insanların can ve mal güvenliklerini sağlamak için göç etmesi ve bu sorunla mücadele eden güvenlik güçlerinin yanlış uygulamaları sonucu insanları göç etmek zorunda bırakması olarak ele almıştır. 2000'li yıllara kadar devam eden bu olağanüstü şartlar ve yanlış uygulamaların terörü daha da büyüttüğü ve etkisini zaman içinde arttırdığı söylenebilir (Yayman, 2011:13). Çünkü bu şartlar altındaki kitle, onların yıllar içinde doğan ve yetişen çok sayıdaki çocukları ve göçlerle bu kitleye katılan hemşerileri, ülkede tüm şiddeti ile devam eden terör olaylarına, yaşanan toplumsal gerilimlere ve kentleşememe sorunlarına muhatap olmaktadır. Bu haliyle sorunun ne denli karmaşık ve çetin bir hale geldiği daha net anlaşılacaktır. Sorunun geldiği devasa halin devletin aklını aştığını söylemek yanlış olmayacaktır (Duman, 2011:21).

Zorunlu göçün nedenlerini inceleyen Ceylan (2012:17), bu durumdaki insanların hem maddi hem de manevi açıdan çok büyük bir mağduriyet yaşadıkları ortaya koymuştur. Yaşadıkları yerlerden ayrılmak zorunda kalan insanlara, herhangi bir yer gösterilmemiş ve sahipsiz bir biçimde bölge dışındaki kent merkezlerine göç etmek zorunda kalmışlardır. Temel hak ve özgürlüklerinden yoksunlaştırılan bu insanlar yoksulluk sınırı altında yaşamaya mahkûm edilmişlerdir. Böylece aileleri parçalanmış ve çevrelerinde istenmeyen dışlanan, yalnızlaşan insanlar olmuşlardır. Bu yersiz, yurtsuz, işsiz kalan ve psikolojik sıkıntılar yaşayan insanlar suç işlemeye hazır hale gelmişlerdir. Birçok çalışmanın sonucu bu gerçeğin altını çizmiştir. Türkiye'de suç

oranlarının artışında 1990'lerden itibaren göç olaylarının artmasıyla yükselişe geçmiştir. Ancak her ne kadar suçu işleyen insanlar suçlansa da onları bu suça iten nedenlerin anlaşılması ve giderilmesi her şeyden daha önemlidir.

Geçmişte terör olaylarının yoğun olarak yaşandığı bölgelerde güvenliğin sağlanabilmesi ve terör örgütlerine desteğin kesilebilmesi için teşvik edilen göç politikalarının terörizmle mücadelede uzun vadede faydalı olacağı sanılmıştır. Buralarda yaşayan ve genellikle hayvancılıkla geçimini sağlayan insanlar, hayvanlarını ve köylerindeki evlerini satmış ve bir daha geri dönemeyecek duruma gelmişlerdir. Diğer taraftan yerleşmiş oldukları kentler, yaşanan bu yeni kitlesel göç durumuna hazırlıksız yakalanmıştır. Sonuçta çarpık kentleşme ve beraberinde gelen gecekondulaşma, ekonomik zorluklar, toplumdaki yabancılaşma gibi büyük problemler meydana getirmiştir. Dolayısıyla faydalı olacağı öngörülen bu durum, orta ve uzun vadede, salıverilmiş bir kartopu gibi büyüyerek günümüze kadar gelen, ciddi yan etkisi ve zararları olan bir sorun olmuştur. Geleceğe yansımaları yeterince analiz edilmeden gerçekleştirilen zorunlu göç/köy boşaltma uygulamaları, günümüzde terörü besleyen önemli bir unsur haline gelmiştir. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki terör örgütlerinin en fazla istismar ettiği kitleyi, iç göç yaşamış gruplar oluşturmaktadır (Sever vd., 2010:280).

Araştırmamızın özelde inceleme alanı olan Gaziantep ili de terör nedeniyle göç almıştır. Daha çok aldığı göçün temel motivasyonunun, ekonomik beklentilere dayalı olduğu söylenebilir (Özeren vd., 2009). Ancak güvenlik gerekçesiyle göçenlerin sayısı da azımsanmayacak orandadır. Bu doğrultuda ilin iç göç konusunda mevcut durum analizini yapan (Öztürk vd., 2011:23), yaptıkları anket çalışmasında, güvenlik gerekçesiyle Gaziantep'e göç edenlerinin oranının %10,3 seviyesinde olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sebeple göç eden insanların yoğunluğunu Hakkâri, Van, Bitlis, Siirt, Muş, Şırnak, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Mardin illerinden gelenler oluşturmaktadır.

2.3.2. Göç Sebebiyle Yaşanan Terör

Terör faaliyetlerini açıklayacak olan en önemli unsur, terörün sosyo-psikolojik nedenlerinin ortaya konmasıdır. Toplumların sosyal ve ekonomik yapılarında göç nedeniyle yaşanan ani değişim ve dönüşümler birçok probleme neden olmaktadır.

Göçün toplumsal yapıda hızlı bir değişim ve dönüşüme neden olması, bireylerin ve toplumsal grupların aidiyet duygularını zayıflatmakta ve çevre tarafından dışlanma, aşağılanma ve birçok yönüyle tatminkârsızlığa neden olmaktadır. İnsanların kapılmış oldukları bu his çoğu zaman suça ve teröre altyapı hazırlamaktadır (Baharçipek ve Tuncel, 2011:5).

Çeşitli yaşam kaygılarıyla yaşadıkları ortamlardan farklı yerlere göç ederek ekonomik ve sosyal yaşamı çok daha üst düzeyde olan illere yerleşen insanlar, buralarda göç sonucu oluşan gecekondu yapısı içerisinde pek çok ekonomik ve sosyal problemler yaşamaktadırlar. Sonuç olarak yaşamaya başladıkları bu yeni kentlerde insanlar politizasyona uğramakta, hassasiyetleri ajite edilmekte ve sosyal yaşam düzeyine bağlı olarak ikinci sınıf muamelesi görmektedirler. Bu sosyal yapı içerisinde insanların devlete güvenleri azalmakta ve etnik temelli ayrılıkçı görüş, oluşum ve faaliyetlere kayması kolaylaşmaktadır (Bilgiç ve Akyürek, 2009:107). Bu şekilde terör örgütlerinin ağına kayan insanlar, düzene karşı çıkan ideolojik veya kimlik temelli öğretileri rehber edinen bireyler olmaktadır (Eren, Özel ve Altinkaya, 2010:262).

Yaşanan terör olaylarını önleme anlamında sorunun çözümü olarak görülen zorla göç ettirme politikası sonucu istemeden göç etmek durumunda kalan geniş kitleler, doğal olarak kentlerin varoşlarına yerleşmiştir. Ancak bu durum sosyal, siyasal, kriminal vb. gibi riskler doğurmuş ve sonuç olarak süreç sorunun çözülmesine değil gelişmesine neden olmuştur denebilir. Bunu anlamak için göçün gerçekleştiği bölgeler ile terörün etkin olduğu bölgelerin ne denli paralellik taşıdığı gözlenebilir. Bu şekilde bitirilmek istenilen terör örgütlerine kemikleşmiş bir kitle kazandırıldığı söylenebilir (Duman, 2011:21).

Terör örgütlerinin, yaşayan örgütsel yapılar olarak kalmak için ilgi alanlarını yoksunluk ve yoksulluğun en derin olduğu bölgeler üzerinde yoğunlaştırdıklarını belirten (Özeren, Sözer ve Demirci, 2010:142), örgütlerin eleman kazanırken bu şekilde birçok argümanı sistemli olarak kullandığını ifade etmiştir. Bu anlamda sosyo-ekonomik, kültürel, siyasal veya psikolojik faktörlerden oluşan bu argümanlar terör örgütleri tarafından militan kimliğin inşasında kullanılmaktadır. Bu kimliğin oluşmasında bireylerle ihtiyaç duydukları irtibat ve diyalogu kurmak için onların fizyolojik, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarına hitap edilmektedir (Alkan, 2009:34).

Olumsuz anlamda göç eden kişilerin, sahip olduğu her türlü insani değer açısından gittiği yerde yabancılaşma duygusu çekmesi kaçınılmazdır. Bu durumda kendini yoksulluktan veya çeşitli nedenlerden dolayı çaresiz, sahipsiz ve yalnız hissederler. Bu psikolojik durumdaki insanlar, kendilerine değer veren ve onlara bir kimlik inşası oluşturmaya fırsat veren oluşumlara kendilerini yakın hissederler. Bu durumu en iyi değerlendiren maalesef ülkemizde bulunan yasadışı birtakım yapılanmalar ve terör örgütleridir. Bu kimi zaman radikal dinsel bir grup, yıkıcı, bölücü terör örgütü veya çıkar organizasyonları olabilir. Böylece kendince kimlik mücadelesi veren bu insanlar, mensup oldukları grubun en ateşli savunucusu, sahiplenicisi olurlar. İnsan yerine konmanın, birey olarak özümsemenin etkisi altına girerler. Bu yüzden daha çok duygusal ve az kontrollüdürler (Alkan, 2013:46-47).

Bayraktutan (2011:97), terör örgütlerinin insanların bulunduğu bu olumsuz şartları kullandığını, varoşlarda yoksulluk içinde yaşayan, gelir dağılımında alt sınıflarda bulunan çaresiz ve sahipsiz insanları kolaylıkla kendi cephelerine çektiklerini belirtmiştir. Aslında işsizlik, yoksulluk, kalkınmamışlık örgütler için sadece bahanedendir. Bu sorunlar insanları terör bataklığına itilmek için kullanılan argümanlardır. Bu şekilde örgütler tarafından kullanılan kişiler, toplum içinde kendilerine farklı davranıldığı, dışlandı, dışlanıldığı hisleriyle, güven duygularını yitirip, katı sert, saldırgan davranış kalıplarına girebilirler. Ferracuti ve Bruno (1981), insanlarda oluşan aşağılanma hissinin onların terör örgütlerine katılmalarında en önemli faktörlerden biri olduğunu belirtmiştir.

Ülkemizde yaşanan terör olaylarının ana sebebinin etnik ayrımcılık olduğu, özellikle Kürt vatandaşlarımızın bu anlamda en çok mağdur olduğu düşüncesi hakimdir. Araştırmamızın konusu olan göç olgusu ve sebep olduğu yoksulluk, eğitim sorunu, hizmet dağılımındaki eşitsizlik ve adaletsizlik gibi sorunların terör olaylarına etkisi, etnik ayrımcılığa göre daha az kabul gören olgulardır. Ancak terör olaylarının nedenlerini araştıran Akşen ve Koç (2010:201), olaylara karışan 150 kişiyle yaptıkları anket çalışmasında, etnik ayrımcılık nedeniyle terör olaylarına karışanların oranının sadece %2,7 olduğunu tespit etmiştir. Ana nedenlerin, %28,7 ile ekonomik sebepler, %20,7 ile eğitimsizlik ve %12,7 ile eşitsizlik ve adaletsizlik olduğunu belirtmiştir. Bu sonuç terör olaylarının yaşanmasında, göç olgusu ve sebep olduğu sorunların ne kadar

etkili olduğunu göstermekle birlikte araştırmamızın bu sorunu yansıtmada ne derece önemli olduğunu göstermektedir.

2.3.2. Kentsel Mekânda Göç ve Terörizm İlişkisi

Göçe maruz kalan kentlerde, yetkililerin gerekli önlemleri almamaları kentlerin göç edenleri özümseyememesine, birçok kentte hızlı bir gecekondulaşmaya ve yoksullaşmaya neden olmuştur (Erkan ve Bağlı, 2005:105-124). Bu şekilde kentlere yerleşen kişiler güvenli ve huzurlu kent hayatının da güvensizliğe itilmesine sebep olmuştur. İşsiz ve evsiz kalan insanlar, kentin çeperlerine gecekondular yaparak ya da kentin merkezinde bir varoş mahallesine yerleşerek kendilerine barınacak bir yer bulmaya çalışmışlardır (Ceylan, 2012:1).

Ülkemizde 1950'lerden beri ekonomik sebeplerle devam eden göç, 1980 ve 1990'lardan bu yana ise terörden kaçmanın da eklenmesiyle hız kazanmıştır. Bu plansız, sağlıksız ve önlenemeyen göç, zaten var olan gecekondular sorunu ile bunun ortaya çıkardığı basta güvenlik olmak üzere diğer sorunların da katlanarak artmasına sebep olmuştur. Terör dolayısıyla 20-25 sene içerisinde birçok kentin nüfusu birkaç kat artmış, bunun çarpık kentleşme yanında, ortaya çıkardığı işsizlik, açlık, barınma vb. sorunlar bu merkezleri teröre uygun bir ortama dönüştürmüştür. Sağlıksız kentleşme sürecinde kentlileşemeyen nüfus suça eğimli gruplar için zengin bir potansiyel oluşturmaktadır. Kentlerde fırsatlar sistemindeki haksızlıklar dolayısıyla kendilerini mağdur hisseden insanlar genellikle şiddete (*sadece terör değil kamusal ve özel mallara zarar verme, tahripçilik ve genel olarak diğer adi suçlar bakımından da önemli*) eğilimli olmaktadır. Kentlerde meşru yol ve araçlarla ihtiyaçlarını karşılayamayan insanlar, yasadıkları sıkıntı ve gerginlikleri sisteme tepki olarak yöneltmekte ve bu hoşnutsuzluk ortamı huzursuzluğu besleyen bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır (Göksu ve Bahar, 2005:265-292).

Göç sürecinin doğru yönetilemediğini belirten Ergil (2012:45), bunun nedenini olarak, devletin bu duruma sadece güvenlik eksenli bakması ve diğer sosyo-ekonomik ve kültürel sebeplerle gerçekleşen göçe kayıtsız kalması olarak göstermektedir. Köylerden kopan milyonlarca topraksız insan, kent merkezlerindeki insansız topraklara yerleşerek plansız ve kuralsız bir yerleşme sürecini başlatmıştır. Vasıfsız ve sahihsiz

insanların yerleştiği, vasıfsız ve kayıtsız konut alanları, gecekondulaşmaya neden olmuştur. Oysa göç; yerleşme ve kentleşme ile birlikte düşünülüp zamanında yönetilebilseydi, birçok kaynak israfına neden olan bu durum ortaya çıkması önlenbilirdi.

Göçle sonucu oluşan gecekondu bölgeleri fiziksel ve sosyal yapısı itibariyle terör eylemlerine mekân olmaktadır. Özellikle terör örgütlerinin eğitim çalışmaları, sempatanlara yönelik propaganda faaliyetleri çoğunlukla taban bulmaya çalıştıkları bu bölgelerde planlanmaktadır. Böylelikle gecekonduların dışı kapalı sosyal ortamı ve sıkı etkileşim durumu ile örgütlere gizli kalma ve çözülme imkânı sunmaktadırlar. Örgütler eylem çeşitleri içinde olan basın açıklaması, oturma eylemleri gibi demokratik eylemler haricinde illegal sayılabilecek yol kapama, lastik yakma, molotof kokteyli atma, güvenlik güçlerine saldırma gibi pratik eylemlerini gecekondu bölgelerinde daha kolay yapabilmektedir. Bunların yanında silahlı örgüt üyelerinin barınma ve gizlenme mekânları olarak da kullanılmaktadır (Eren, Özel ve Altınkaya, 2010:263).

Türkiye'deki hızlı nüfus artışı sonucu oluşan düzensiz göçler çarpık kentleşmeye neden olmuştur. Sosyo-ekonomik düzeyi düşük, işsiz, eğitimsiz ve yoksul bireyler kentin belli bölgelerine yoğunlaşarak hemşericilik, mezhepçilik ve bölgecilik yapmışlardır. Kentle bütünleşememeleri sonucu meydana gelen zıt yaşam koşulları da kin, nefret ve şiddete neden olarak suça ve teröre sosyo-psikolojik zemin hazırlamaktadır (Bölügiray, 1996). Oluşan bu zeminde, gecekonduya yerleşmiş kendilerine gettolar kurmuş “umutsuz” insanların, terör olaylarına karışması ve suça yönelmesi elbette ki daha kolay olacaktır (Ceylan, 2012:16).

Keleş ve Ünsal'a (1982:33) göre, terör ve şiddet üzerinde etkili olan önemli dinamiklerden biride çarpık kentleşmedir. Terör örgütlerinin, genellikle kentleri seçmesinin altında yatan neden, buralarda toplumsal hareketliliğin yüksek olması sebebiyle eylemlerini kolaylıkla yapılabilmeleri ve gizlenebilmeleridir. Gizlenebilme kolaylığı güvenlik güçlerinin takibini zorlaştırmakta, aynı zamanda yakalanmalarını da zorlaştırmaktadır. Aşırı nüfus artışı sonucu, kentler halkın ihtiyaçlarını karşılanmada zorluklar yaşanmakta, yoksulluk, işsizlik, toplumsal sorunlar artmakta, eşitsizlikler yoğunlaşmakta ve terör örgütleri de bu durumu kendi lehlerine kullanmaktadırlar. Plansız ve çarpık kentleşmenin sebep olduğu gecekondulaşma, yoksulluk, dışlanma,

eşitsizlik ve adaletsizlik gibi sorunlarla terörizme sadece sosyal açıdan değil, psikolojik açıdan da zemin oluşturmaktadır (Erjem ve Gödelek, 2010:213).

Brantingham'a (1995) göre, suçların meydana geldikleri yerler coğrafi açıdan rastlantısal değildir. Yaşanan suçlarla onların meydana geldiği yerler arasında mekânsal açıdan bir ilişki bulunmaktadır. Gaziantep'e göçün sonuçlarını araştıran Yıldız (2012:92), göç sonucu oluşan bölgelerde yaşayan insanların suç ve şiddet içeren koşullarda geleceğe hazırlandığını, bu koşulların özellikle gençler için risk taşıdığını belirtmiştir. Yapılan araştırmalar ve tutulan resmi istatistiklerin, insanları sokağa, şiddete ve suça itilmesinde, söz konusu elverişsiz ya da krimonojen çevrenin tetikleyici olduğuna dikkat çekmiştir.

Wekerle ve Whitzman (1995), kentlerde güvenliğin oluşturulmasındaki ana etkeni güvenli bir kent planlaması sonucunda gerçekleştirilebileceğini belirtmiştir. Gaziantep ilinin kent planlaması incelendiğinde şehrin büyük oranda gecekondu mahallelerinden oluştuğu görülmektedir. Bu mahallelerindeki cadde ve sokaklar son derece düzensiz, hatta birçok çıkmaz sokak bulunmaktadır. Buralarda aydınlatmaların yeterli yapılmaması, metruk binaların bulunması, park, bahçe ve benzeri sosyal tesis imkânlarının yeterli sayıda olmayışı suçun oluşmasına davetiye çıkarmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninin kullanıldığı bu araştırmada veriler, doküman analizi tekniği yoluyla toplanmıştır. Nitel araştırma, insanların sosyal dünyalarını anlayabilmek için günlük yaşamda kullandıkları yapıların ve ilişkilerin çözümlenmesi, sözel ve yazılı metinlerde saklı olan anlamların ortaya çıkarılmasını amaçlamaktadır (Patton, 2002; Lincoln ve Guba, 1985; Cresswell, 2007). Doküman analizi tekniği ile araştırmaya konu olan olgulara ilişkin bilgi içeren yazılı materyaller analiz edilerek araştırmaya ilişkin hakkında detaylı bir bakış açısı elde edilmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede araştırmaya konu veriler, Gaziantep il Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğünce 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununa göre adli işlem yapılan olayların arşiv bilgileri üzerinden temin edilmiştir. Arşiv bilgilerine ilişkin farklı veriler olsa da bu çalışmada, eylemlere ilişkin sayılar, nitelikler ve sıklıklar (yoğunluklar) üzerinde durulmuş ve çalışma bu veriler ile sınırlandırılmıştır. Verilerin toplanması sürecinde 2004-2013 yılları arasında;

- Gaziantep'te adli işlem yapılan terör olayı sayısı ve bu olaylara karışan kişi sayısı,
- Gaziantep'te adli işlem yapılan terör olayına karışanların göç durumları,
- Gaziantep'te terör olayına karışıp adli işlem yapılan göçmenlerin eğitim düzeyleri,
- Gaziantep'te terör olayına karışıp adli işlem yapılan kişilerin cinsiyetleri,
- Gaziantep'te terör olayına karışıp adli işlem yapılan kişilerin göç ettikleri illerin hangileri olduğu,

- Gaziantep'te terör olayına karışıp adli işlem yapılanların ikamet durumları,
- Gaziantep'te terör olayına karışıp adli işlem yapılan göçmenlerin ikamet durumları,
- Gaziantep'te terör olayına karışıp adli işlem yapılanların meslek durumları ve göç edip etmemeleri ile meslekleri arasında bağlantı incelenmiştir.

Elde edilen verilerin geçerlik-güvenirlik çalışmaları; eş uzman incelemesi (peer review), dış denetim (external audit) ve çoklu kodlayıcı süreçleri (interrater reliability) yoluyla sağlanmıştır (Cresswell, 2007; Lincoln ve Guba, 1985; Miles ve Huberman; 1994).

3.1. Eş Uzman İncelemesi

Bir eş uzman, araştırmanın bağlamı dışında yer alan, incelenen konuya ilgi duymayan ama araştırma yöntemleri konusunda bilgili ve araştırmacıyla süreciyle ilgili sorunları tartışabilen kişi ya da araştırmacılardan birisi de olabilir (Cresswell, 2007; Lincoln ve Guba, 1985). Araştırmacı ve eş uzman, veri toplama sürecine, bulgulara, sonuçlara ve daha fazlasına ilişkin konuşabilirler.

Eş uzmanın katılımıyla gerçekleştirilen tartışmalar, bulgulara yönelik olarak araştırmacının varsayımlarına zıt ve zorlayıcı görüşler belirtebilir. Aslında bu süreçte eş uzman, bir bakıma şeytanın avukatı olarak da görülebilir. Araştırmacıların dürüstlüğünü sınyacak zor sorularla, araştırma sürecinin ne kadar sağlıklı gerçekleştiği konusunda farklı bir bakış açısı sunabilir. Özetle; araştırma sürecinde bir eş uzmanın yer alması, daha kapsamlı bir veri analizi yapılmasını sağladığı gibi eleştirel bir bakış açısı da kazandırabilir (Cresswell, 2007; Lincoln ve Guba, 1985). Bu çalışmada araştırmacının tez danışmanı eş uzman olarak yer almıştır. Bu aşamada elde edilen veriler hem araştırmacı hem de eş uzman tarafından ayrı ayrı incelenmiş, irdelenmiş ve muhtemel temalara/kategorilere ilişkin oldukça verimli tartışmalar gerçekleştirilmiştir.

3.2. Dış Denetim

Araştırmayla hiçbir bağlantısı bulunmayan kişiler tarafından, araştırma sürecinin doğru işleyip işlemediğini belirlemek amacıyla yapılır (Cresswell, 2007). Dış denetçi, özellikle elde edilen bulgular ile ulaşılan sonuçların, araştırma sürecinde elde edilen ham verilerle karşılaştırarak doğru olup olmadığını anlamaya çalışır. Bu aşamada, eş uzman incelemesi sürecine de katkı sağlayan öğretim üyesi dış denetçi olarak rol almıştır.

3.3. Çoklu Kodlayıcı Süreçleri

Çoklu kodlayıcı süreçleri, iki kodlayıcının herhangi bir içeriğin niteliğine ilişkin hangi ölçüde uzlaşma sağladığını ifade eder (Miles ve Huberman; 1994). Her iki kodlayıcı da gerek araştırma yöntemleri gerekse araştırmanın konusuyla ilgili olarak kapsamlı bilgi ve yeterliğe sahip olmalıdır. Bu çalışmada araştırmacı birinci kodlayıcı; uzmanlık alanı güvenlik stratejileri ve yönetimi olan bir öğretim üyesi ise ikinci kodlayıcı olarak yer almıştır. Araştırmacı ve ikinci kodlayıcı, elde edilen verileri ayrı ayrı incelemiş ve kategorize etmişlerdir. Bu aşamada oluşturulan kodlar karşılaştırılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Suçlar ve suça etki eden etmenler, farklı birçok boyutu nedeniyle, yapılacak araştırmalarla tanımlanabilir ve onlara karşı mücadele edilebilir. Emniyet birimlerinin tespit ettiği suçların çeşidi, sayısı, mekân bilgileri, suçlu profillerinin analiz edilmesi kentlerde suç desenlerinin ortaya çıkarılmasına ve mücadele etme yöntemlerine katkı sunacaktır (Lab, 2000:25). Bu nedenle, suçlar nedeniyle oluşan bu kriminojen yapıyı teşhis etmek, suçların hangi şartlarda oluştuğunu belirlemek ve suçun karakterine yönelik mücadele yöntemleri geliştirebilmek, sistematik olarak tutulmuş kapsamlı istatistiki bilgilere sahip olmakla ve bu bilgilerden kapsamlı analizler çıkarmakla mümkündür (Candemir, 2002:26).

Araştırmamızda elde edilen bulgular göç ve terörizm ilişkisini incelemek amacıyla değerlendirilecektir. Bu doğrultuda 2004-2013 yılları arasında meydana gelen terör olaylarında, suça karışan kişilerin profilleri, istatistiki bilgiler ve olayların mekânsal analizi incelenmiştir. Çalışmamızda, terör suçlarının göç edip etmedikleri, gecekonduda ikamet edip etmedikleri, cinsiyet, eğitim durumları, meslekleri, terör örgütleri ve olayların yaşandığı yılların incelenmesi ile bir anlamda Gaziantep ilinin terör faaliyetlerinin suç haritası çıkarılmış ve terör olaylarının mevcut durumu tespit edilmiştir. Böylece uygulanabilecek mücadele yöntemleri için araştırmanın önemli bir kaynak olması hedeflenmiştir. Çünkü terörle mücadele, ona sebep olan kaynakların doğru tespit edilmesi ve bu tespitler doğrultusunda politikaların oluşturulması ile yapılabilir. Ancak, incelenen araştırma verileri sadece polis sorumluluk bölgesi ile sınırlı olduğundan Gaziantep ili sınırlarının tamamı için değerlendirme yapmak eksik bir analiz olabilir.

4.1. Bulgular

4.1.1. Yıllara Göre Adli İşlem Yapılan Terör Olayı ve Kişi Sayısı

Tablo 4.1 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle, adli işlem yapılan olay ve bu olaylarda hakkında işlem yapılan kişi sayısını göstermektedir.

Tablo 4.1

Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olayı ve bu olaylara karışan kişi sayısı

YIL	OLAY SAYISI	OLAYLARA KARIŞAN KİŞİ SAYISI
2004	12	62
2005	7	45
2006	9	61
2007	15	50
2008	27	280
2009	23	63
2010	18	124
2011	26	204
2012	29	132
2013	52	147
TOPLAM	218	1168

Tablo 4.1'e göre Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle adli işlem yapılan 218 olay meydana gelmiş, bu olaylarda 1168 kişi hakkında işlem yapılmıştır. Meydana gelen olayların en az yaşandığı yıl, 7 terör olayı ile 2005 yılı, en fazla yaşandığı yıl ise 52 olay ile 2013 yılıdır. Bu olaylarda, hakkında adli işlem yapılan 45 kişi ile en az olan yıl 2005 yılı, en fazla 280 kişi ile 2008 yılıdır.

4.1.2. Yıllara Göre Adli İşlem Yapılanların Örgütlerine Göre Dağılımı

Tablo 4.2 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında meydana gelen terör olaylarında işlem yapılan kişilerin terör örgütlerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 4.2

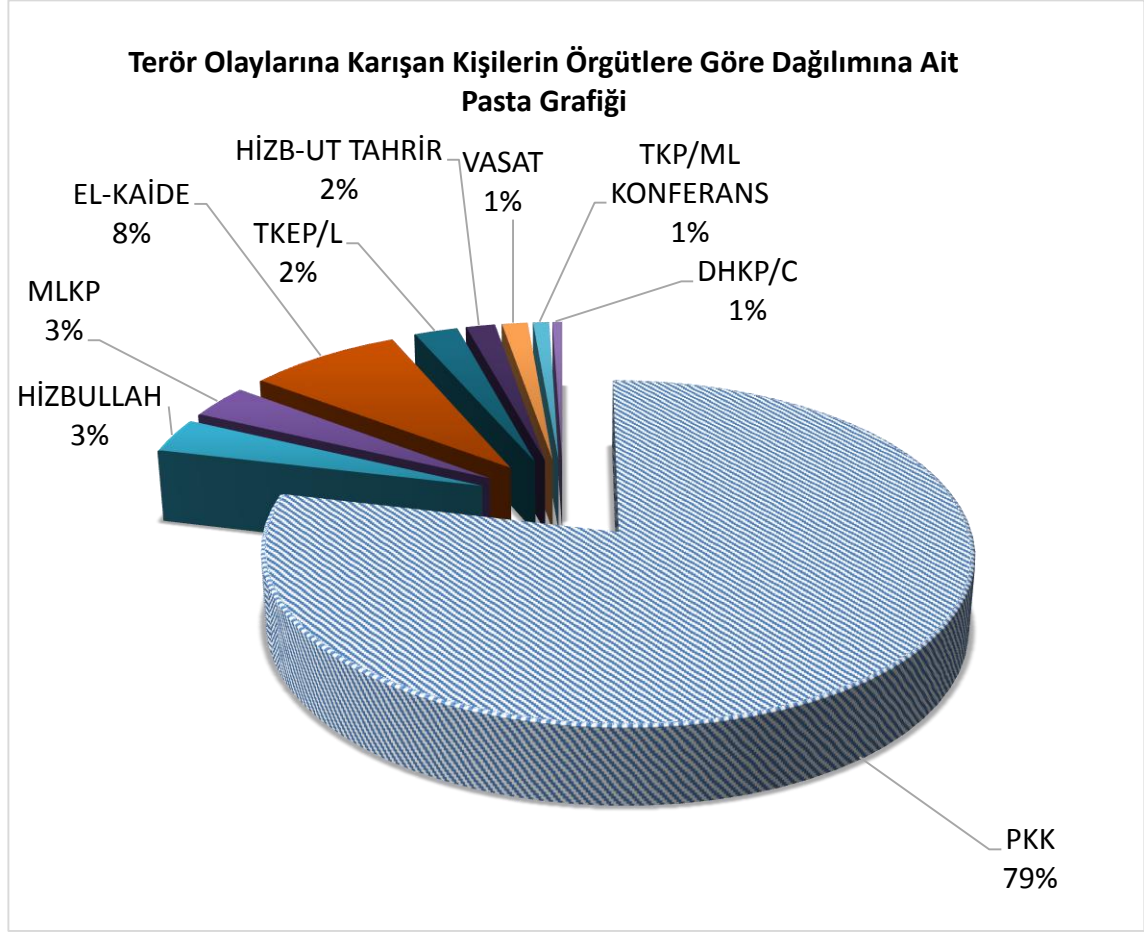
Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına katılan kişilerin örgütlere göre dağılımı

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
PKK	56	43	35	48	232	30	95	144	95	141	919
EL-KAİDE	-	-	10	-	25	13	14	25	8	-	95
HİZBULLAH	3	1	-	-	-	-	-	35	-	-	39
MLKP	3	-	14	2	18	1	-	-	-	-	38
TKEP/L	-	-	2	-	5	-	-	-	20	-	27
HİZB-UT TAHRİR	-	-	-	-	-	3	15	-	-	-	18
VASAT	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	16
TKP/ML KONFERANS	-	1	-	-	-	-	-	-	9	-	10
DHKP/C	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
TOPLAM	62	45	61	50	280	63	124	204	132	147	1168

Şekil 4.1 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında meydana gelen terör olaylarında işlem yapılan kişilerin örgütlerine göre dağılımına ait pasta grafiğini göstermektedir.

Şekil 4.1

Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin örgütlere göre dağılımını gösteren pasta grafiği

Tablo 4.2 ve Şekil 4.1'e göre Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında meydana gelen terör olaylarında 9 ayrı terör örgütü mensupları hakkında işlem yapılmıştır. Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında meydana gelen terör olaylarında işlem yapılan kişilerin %79 u PKK terör örgütü mensubudur. El Kaide terör örgütü % 8 ile en fazla işlem ikinci terör örgütüdür.

4.1.3. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Örgüt ve Göç Durumları

Tablo 4.3 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında meydana gelen terör olaylarında hakkında adli işlem yapılan kişilerin örgüt ve göç durumlarına göre dağılımı göstermektedir.

Tablo 4.3

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin örgüt ve göç durumlarına göre dağılımı

	GÖÇ				TOPLAM
	EVET		HAYIR		
PKK	828	90%	91	10%	919
EL-KAİDE	30	32%	65	68%	95
HİZBULLAH	23	59%	16	41%	39
MLKP	26	68%	12	32%	38
TKEP/L	10	37%	17	63%	27
HİZB-UT TAHRİR	3	17%	15	83%	18
VASAT	5	31%	11	69%	16
TKP/ML KONFERANS	7	70%	3	30%	10
DHKP/C	4	67%	2	33%	6
TOPLAM	936	80,14%	232	19,86%	1168

Tablo 4.3'e göre Gaziantep'te hakkında adli işlem yapılan kişilerin çoğunluğunu oluşturan PKK örgüt mensuplarının % 90'ı göç ile Gaziantep'e yerleştiği görülmektedir. Yıkıcı-sol terör örgütü mensupların da bu oran % 58, dini istismar eden terör örgütlerinde ise % 36 civarındadır. Yıkıcı-sol terör örgütlerinde, sadece MLKP terör örgütünde göçmen oranı göçmen olmayanlara göre yüksektir. Dini istismar eden terör örgütlerinde ise sadece Hizbullah terör örgütünde göçmen oranı göçmen olmayanlara göre yüksektir.

4.1.4. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Yıllara Göre Göçmen Durumları

Tablo 4.4 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin yıllara göre göçmen olup olmadıklarını göstermektedir.

Tablo 4.4

Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin yıllara göre göçmen olup olmamalarına göre dağılımı

	GÖÇ				TOPLAM
	EVET		HAYIR		
2004	43	69%	19	31%	62
2005	38	63%	7	37%	45
2006	46	75%	15	25%	61
2007	42	84%	8	16%	50
2008	232	83%	48	17%	280
2009	38	61%	25	39%	63
2010	99	80%	25	20%	124
2011	161	79%	43	21%	204
2012	108	82%	24	18%	132
2013	129	88%	18	12%	147
TOPLAM	936	80,14%	232	19,86%	1168

Tablo 4.4'e göre Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin yıllara göre göçmen durumları incelendiğinde, tüm yıllarda göçmen olanların oranı, olmayanlara göre açık bir şekilde fazla olduğu görülmektedir. İşlem yapılan kişilerden göçmen olanların oranının en fazla olduğu yıl % 88'le 2013 yılı, en az olduğu yıl ise % 61 ile 2009 yılıdır. Bu oranların yıllara göre değişimini gösteren çizgi grafiği aşağıda belirtilmiştir.

Şekil 4.2

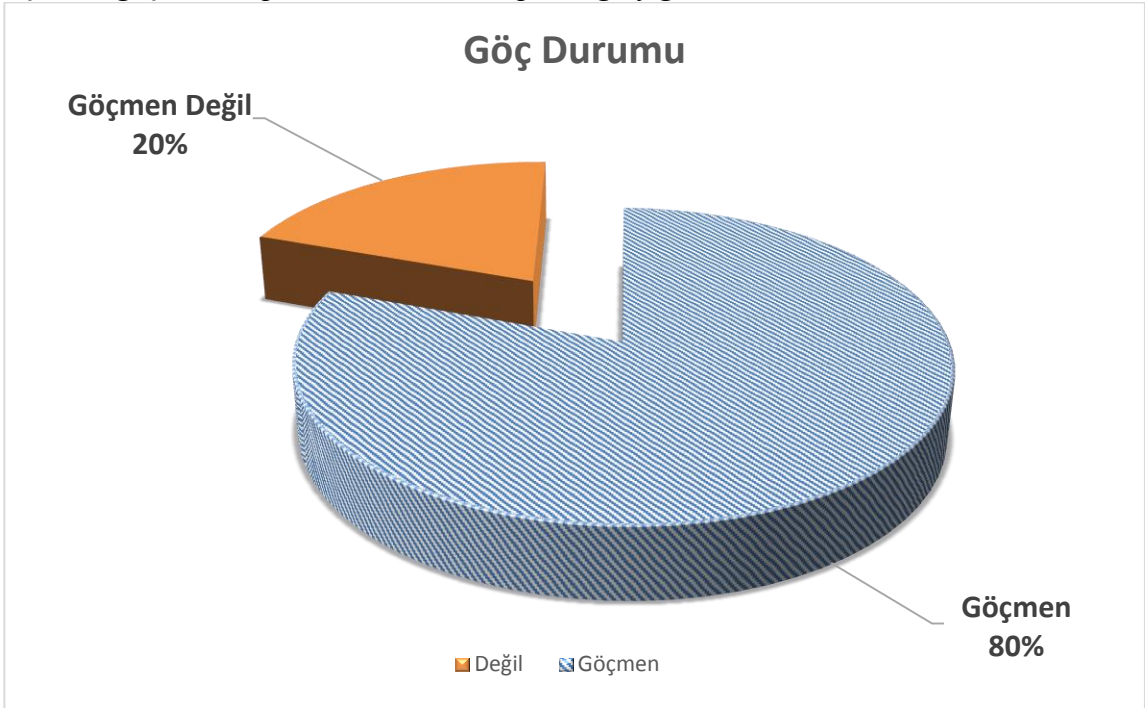
Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin yıllara göre göçmen olanlara ait çizgi grafiği

Şekil 4.3 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin göçmen olup olmadıklarına ilişkin pasta grafiğini göstermektedir.

Şekil 4.3

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin göçmen olup olmamalarına ait pasta grafiği

Tablo 4.4 ve Şekil 4.3 birlikte incelendiğinde Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan 1168 kişiden 936'sı göçle gelen insanlardır. Terör olaylarına karışan kişilerin % 80,14'ü göçle geldiği görülmektedir.

4.1.5. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Göç Ettikleri İller

Tablo 4.5. Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin göç etmeden önce yaşadıkları illere ilişkin istatistikleri göstermektedir.

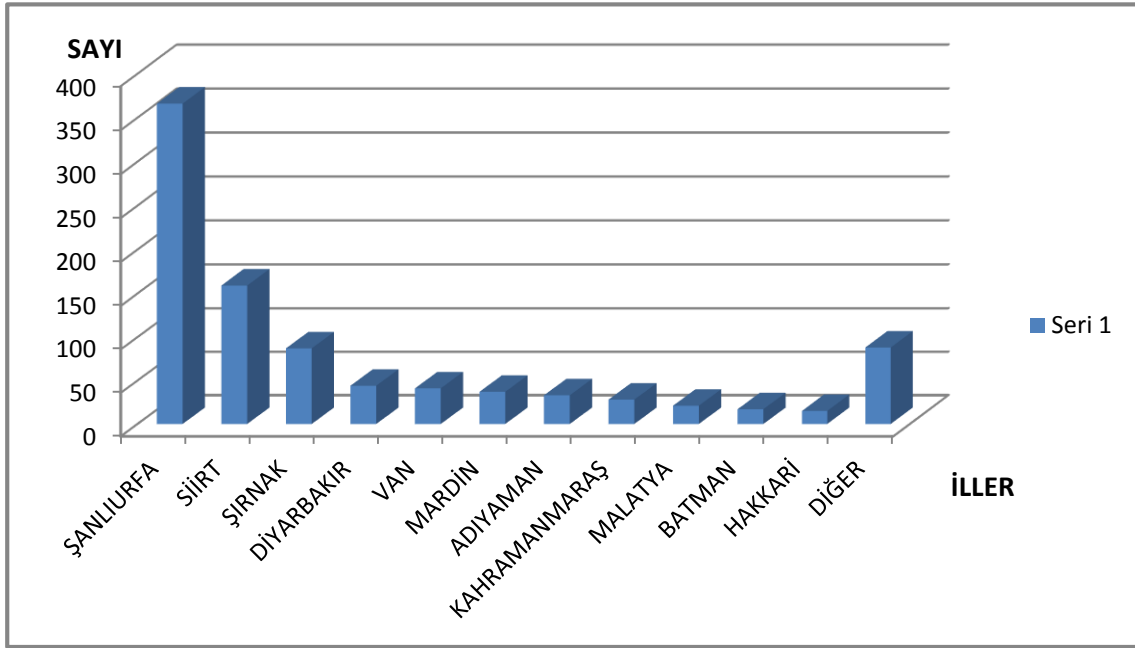
Tablo 4.5

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin göç ettikleri illerin dağılımı

	İLLER	SAYI	YÜZDE(%)
1	ŞANLIURFA	366	39
2	SİİRT	159	17
3	ŞIRNAK	87	9
4	DIYARBAKIR	44	5
5	VAN	41	4
6	MARDİN	37	4
7	ADİYAMAN	33	3
8	KAHRAMANMARAŞ	28	3
9	MALATYA	21	2
10	BATMAN	17	2
11	HAKKÂRİ	15	2
12	DİĞER	88	10
TOPLAM		936	%100

Şekil 4.4

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin göç ettikleri illerin dağılımını gösteren grafik

Tablo 4.5 ve Şekil 4.4 birlikte incelendiğinde Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan göçmenlerin %39'u Şanlıurfalıdır. Siirtli göçmenler %17 ile ikinci en çok işlem yapılan, Şırnaklı göçmenler ise %9'la üçüncü en çok işlem yapılan kişilerdir.

4.1.6. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Eğitim Durumları

Tablo 4.6 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin göçmen olup olmamaları ve eğitim düzeylerine ilişkin bulguları göstermektedir. Eğitim durumları örgün eğitim almamış, ilköğretim, lise ve yükseköğretim olarak sınıflandırılmıştır

Tablo 4.6

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin göçmen olup olmamaları ile eğitim durumlarının dağılımı

EĞİTİM DÜZEYİ	GÖÇ				TOPLAM	
	EVET		HAYIR			
ÖRGÜN EĞİTİM ALMAMIŞ	278	30%	32	14%	310	26%
İLKÖĞRETİM	393	42%	132	56%	525	45%
LİSE	154	16%	56	24%	210	16%
YÜKSEKÖĞRETİM	111	12%	12	6%	123	13%
GENEL	936		232		1168	

Tablo 4.6 incelendiğinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerden örgün eğitim almayan kişilerin oranı % 26, sadece ilköğretim eğitimi alanların oranı ise % 45'tir. Göçmen olanlardan örgün eğitim almayanların oranı % 30'dur.

4.1.7. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin İkamet Durumları

Tablo 4.7 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin ikamet ettikleri yerlerin gecekodu bölgesi olup olmadığına ilişkin dağılımı göstermektedir.

Tablo 4.7

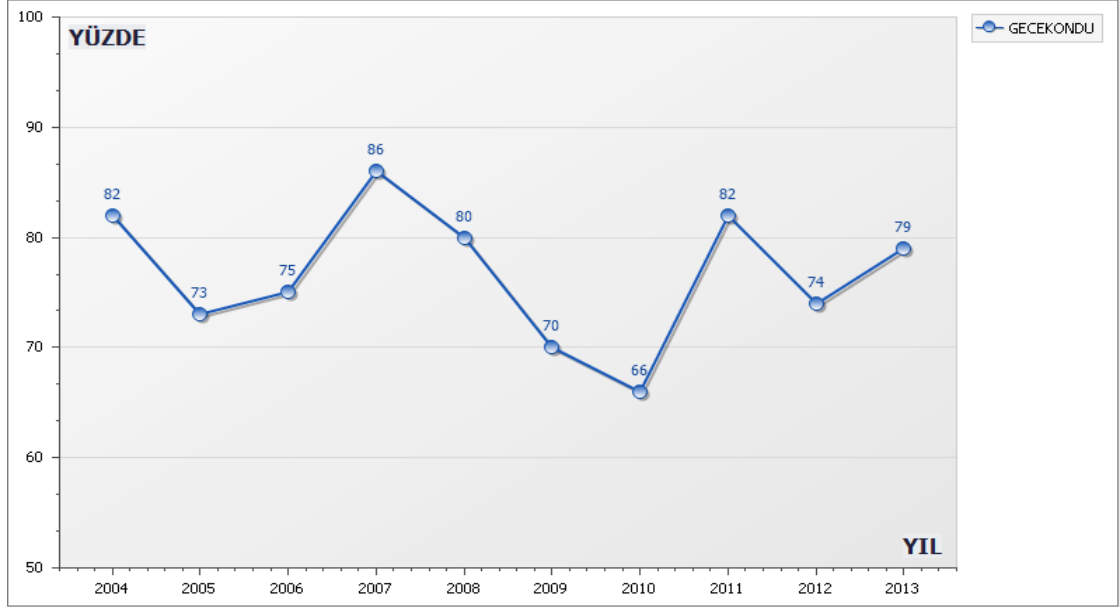
Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin ikamet yerlerine göre dağılımı

YILLAR	İKAMET				TOPLAM
	Gecekondu		Normal		
2004	51	82%	11	18%	62
2005	33	73%	12	27%	45
2006	41	75%	20	25%	61
2007	43	86%	7	14%	50
2008	225	80%	55	20%	280
2009	44	70%	19	30%	63
2010	93	66%	31	34%	124
2011	167	82%	37	18%	204
2012	98	74%	34	26%	132
2013	116	79%	31	21%	147
GENEL	911	78%	257	22%	1168

Tablo 4.7'ye göre 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin, gecekondu bölgesinde ikamet edip etmedikleri incelendiğinde, tüm yıllarda gecekondu oturanların oranı oturmayanlara göre oldukça fazladır. İşlem yapılan kişilerden gecekondu oturanların oranının en fazla olduğu yıl % 86 ile 2007 yılı, en az olduğu yıl ise % 66 ile 2010 yılıdır.

Şekil 4.5

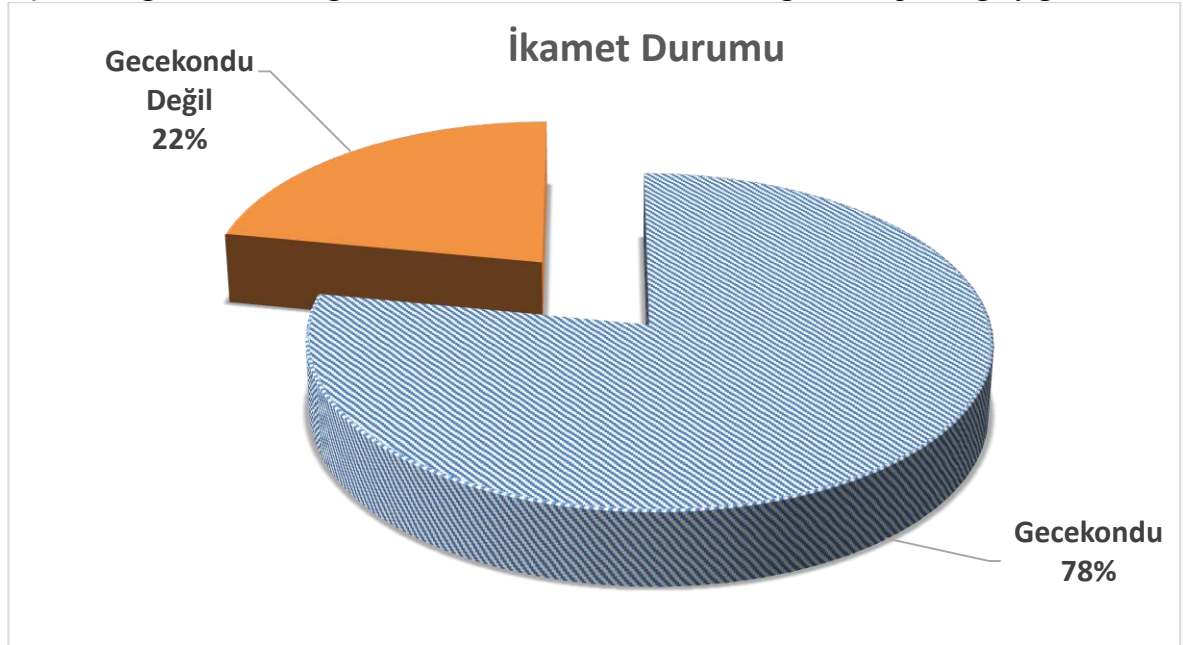
Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerden gecekondu bölgelerinde ikamet edenleri gösteren çizgi grafiği

Şekil 4.6 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin ikamet ettikleri yerlerin gecekondu bölgesi olup olmadığına ilişkin pasta grafiğini göstermektedir.

Şekil 4.6

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerden gecekondu bölgelerinde ikamet edenlerin oranını gösteren pasta grafiği

Tablo 4.7 ve Şekil 4.6 birlikte incelendiğinde Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan 1168 kişiden 911'i gecekondü bölgesinde ikamet eden kişilerdir. Terör olaylarına karışan kişilerin %78'inin gecekondü bölgesinde ikamet ettiği görülmektedir.

4.1.8. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Göç ve İkamet durumları

Tablo 4.8 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin göçmen olup olmamaları ve ikametlerinin gecekondü bölgelerinde olup olmamasına ilişkin dağılımı göstermektedir.

Tablo 4.8

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin göçmen olup olmamaları ile ikamet yerlerine göre dağılımı

GÖÇ DURUMU	İKAMET				TOPLAM
	GECEKONDÜ		NORMAL		
EVET	763	82%	173	18%	936
HAYIR	148	64%	84	36%	232
GENEL	911	78%	257	22%	1168

Tablo 4.8 incelendiğinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan göçmenlerin % 82'i gecekonduda, göçmen olmayanların ise % 64'ü gecekondü bölgesinde ikamet etmektedir. Her iki durum da gecekondü faktörünün terör olaylarına etkisini göstermektedir.

4.1.9. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Cinsiyet Durumları

Tablo 4.9. Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin yıllara göre cinsiyet durumlarını göstermektedir.

Tablo 4.9

Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin cinsiyet durumlarına göre dağılımı

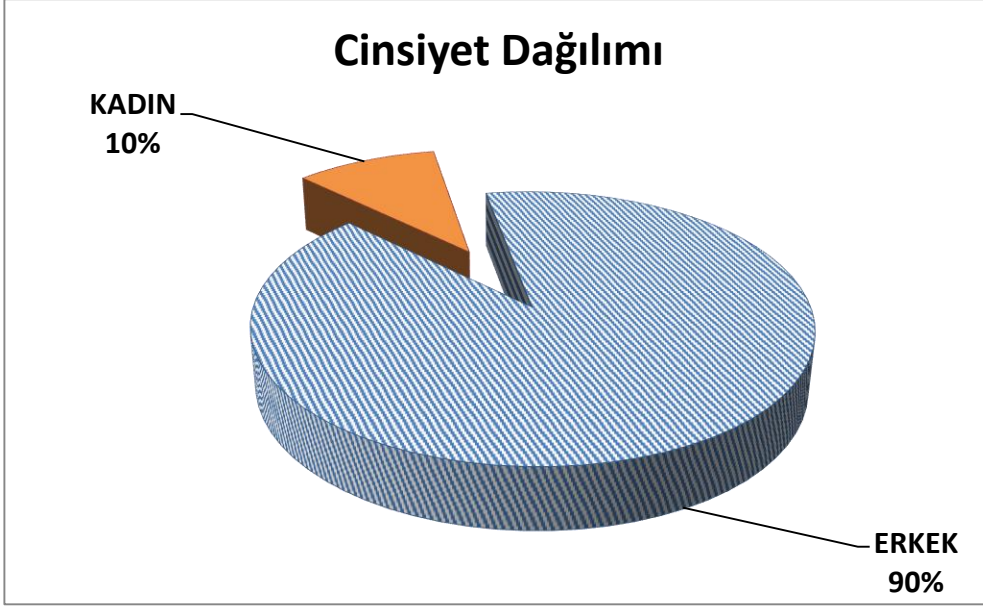
YILLAR	CİNSİYET				TOPLAM
	ERKEK		KADIN		
2004	50	80%	12	20%	62
2005	44	98%	1	2%	45
2006	53	87%	8	13%	61
2007	45	90%	5	10%	50
2008	248	89%	32	11%	280
2009	60	95%	3	5%	63
2010	110	89%	14	11%	124
2011	194	95%	10	5%	204
2012	114	86%	18	14%	132
2013	134	92%	13	8%	147
GENEL	1052	90%	116	10%	1168

Tablo 4.9'a göre Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişiler arasında erkeklerin yoğunluğu görülmektedir. Olaylara karışan kadınların oranının en yüksek olduğu yıl % 20 ile 2004 yılı, en düşük olduğu yıl ise % 2 ile 2005 yılıdır. 2004-2013 yılları arasında işlem yapılan kişilerden 1052'si erkek, 116'sı kadındır.

Şekil 4.8 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin cinsiyet durumlarını pasta grafiği olarak göstermektedir.

Şekil 4.8

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin cinsiyet durumlarına ait pasta grafiği

Şekil 4.8'e göre 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin % 10'u kadın, %90'ı erkektir.

Tablo 4.10 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin örgütlere göre cinsiyet dağılımını göstermektedir.

Tablo 4.10

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin örgütleri ve cinsiyet durumlarına ilişkin dağılımı

ÖRGÜT	ERKEK	KADIN
PKK	820	99
EL-KAİDE	95	-
HİZBULLAH	39	-
MLKP	30	8
TKEP/L	21	6
HİZB-UT TAHRİR	18	-
VASAT	16	-
TKP/ML KONFERANS	8	2
DHKP/C	5	1
TOPLAM	1052	116

Tablo 4.10 incelendiğinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kadınların % 85'i PKK mensubu kadınlardır. Diğer kadınların tamamı, sol terör örgütlerinden dolayı işlem yapılan kadınlardır. Dini istismar eden terör örgütlerinden dolayı işlem yapılan kadın bulunmamaktadır.

4.1.10. Terör Olaylarında Adli İşlem Yapılan Kişilerin Meslek Durumları

Tablo 4.11 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin mesleklerine göre dağılımını göstermektedir. Meslek durumları çiftçi, emekli, esnaf, ev hanımı, işçi, işsiz, memur, öğrenci ve diğer meslek grupları olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 4.11

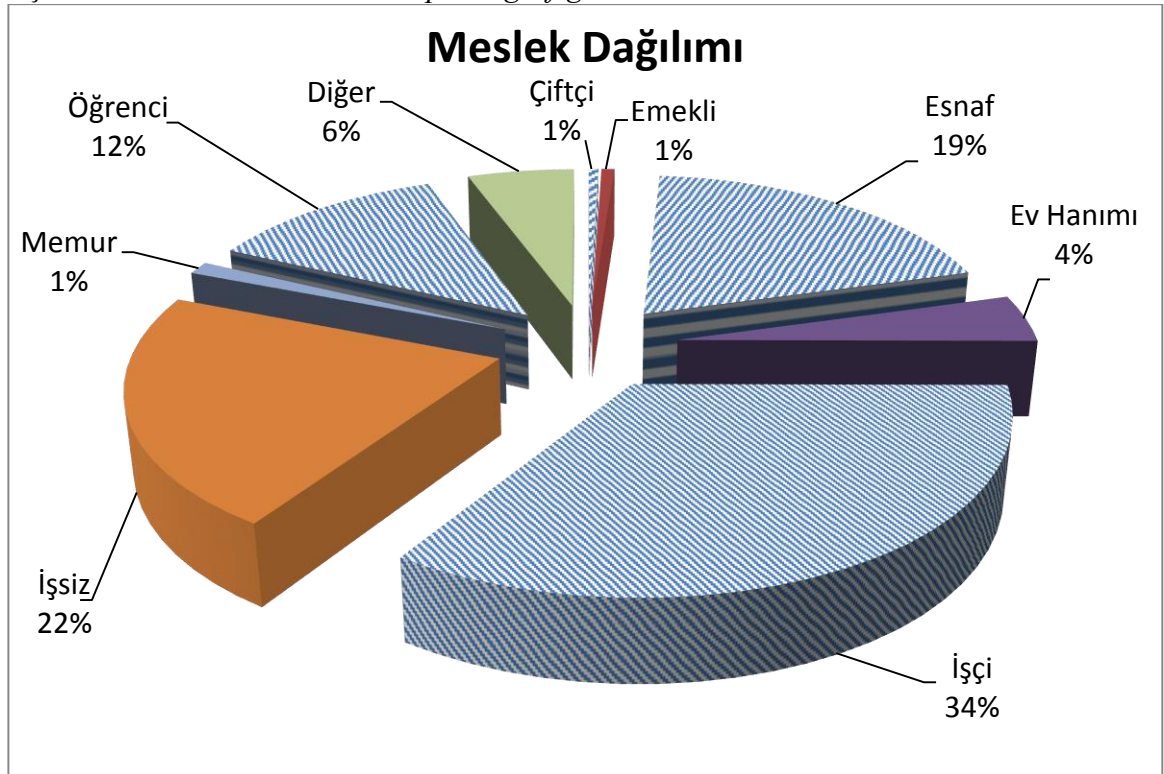
Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin meslek durumlarına göre dağılımı

MESLEK	SAYI	YÜZDE(%)
ÇİFTÇİ	6	0,51
EMEKLİ	8	0,68
ESNAF	227	19,43
EV HANIMI	52	4,45
İŞÇİ	399	34,16
İŞSİZ	253	21,66
MEMUR	14	1,20
ÖĞRENCİ	144	12,33
DİĞER	65	5,57
TOPLAM	1168	100

Şekil 4.8 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin mesleklerine göre pasta grafiğini göstermektedir.

Şekil 4.8

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin meslek durumlarına ait pasta grafiği

Tablo 4.11 ve Şekil 4.8 incelendiğinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin % 22'sinin işsiz olduğu görülmektedir. Dikkat çekici bir diğer hususta işlem yapılan öğrenci oranının % 12 gibi yüksek bir oranda olmasıdır.

Tablo 4.12 Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin meslekleri ve göç durumlarını göstermektedir.

Tablo 4.12

Gaziantep'te yıllara göre adli işlem yapılan terör olaylarına karışan kişilerin meslek durumlarına ve göçmen olup olmamalarına göre dağılımı

	GÖÇ			
	HAYIR		EVET	
ÇİFTÇİ	-	0%	6	100%
EMEKLİ	3	37%	5	63%
ESNAF	47	19%	180	81%
EV HANIMI	2	4%	50	96%
İŞÇİ	80	20%	319	80%
İŞSİZ	40	16%	213	84%
MEMUR	7	50%	7	50%
ÖĞRENCİ	26	18%	118	82%
DIĞER	27	41%	38	59%
TOPLAM	232		936	

Tablo 4.12'e göre 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan ve işsiz olan insanların % 84'ü göçle gelen insanlardır. İşlem yapılan ev hanımlarının %96'sı, öğrencilerin % 82'si göçle gelmiştir.

4.2. Yorum

4.2.1. Olay ve Kişi Sayısı

Araştırma bulgularına göre Gaziantep ilinde 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle, adli işlem yapılan 218 olay meydana gelmiş, bu olaylarda 1168 kişi hakkında işlem yapılmıştır. Meydana gelen olayların en az yaşandığı yıl, 7 terör olayı ile 2005 yılı, en fazla yaşandığı yıl ise 52 olay ile 2013 yılıdır. Yıllara göre olaylar incelendiğinde giderek artan bir olay yoğunluğu göze çarpmaktadır. Özellikle çözüm süreci olarak adlandırılan, terörün demokratik açılımlarla çözülmesi sürecinin yaşandığı 2013 yılında, olayların azalması beklenirken zirve yapması dikkat çekici bir durumdur.

4.2.2. Örgütlere Göre Dağılım

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında meydana gelen terör olaylarında 9 ayrı terör örgütü mensupları hakkında işlem yapılmıştır. Bu kişilerin %79'u PKK terör örgütü mensubudur. Bu anlamda PKK'nın çok açık bir şekilde Gaziantep'te en fazla etkin olan örgüt olduğu görülmektedir. İkinci olarak dikkat çeken durum ise dini istismar eden örgütlerin etkinliğidir. El Kaide terör örgütü % 8 ile en fazla işlem yapılan ikinci terör örgütüdür.

Ülkemizde faaliyet gösteren ve maalesef gündemi en çok meşgul eden örgütlerin tamamının Gaziantep'te faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır. PKK'nın etkinliği açık bir şekilde görülse de El Kaide terör örgütünün Gaziantep'teki faaliyetlerinin yoğunluğu dikkat çekicidir.

İlin muhafazakâr yapısı sebebiyle, El Kaide gibi örgütler halkın dini duygularını istismar ederek eleman kazanmakta ve faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu faaliyetlerini kurmuş oldukları dernekler aracılığıyla yoğun bir şekilde devam ettirdikleri görülmektedir. Özellikle gecekondu mahallelerinde kurulan bu derneklere masumane dini duygularıyla gelen insanlar, dini sohbetler adı altında örgütün ilk eğitim halkasını oluşturmakta, daha sonra radikalleşme süreci başlamaktadır. İstenilen seviyeye gelen insanlar, cihat düşüncesiyle, çatışma bölgesi olarak adlandırdıkları önceleri Afganistan'a, 2011 yılından sonra ise ülke içi çatışma yaşayan Suriye ülkesine gönderilerek adeta ölüm makinalarına dönüştürülmektedir. Bu durum son zamanlarda

savcılıklara ve emniyet birimlerine, kaybolan çocuklarını bulmak amacıyla müracaat eden ailelerin ifadelerinden anlaşılmaktadır.

Ülkemizden ve yabancı ülkelerden cihat etme amacıyla Suriye'ye gitmek isteyen örgüt mensupları geçiş noktası olarak Gaziantep ilini de yoğun bir şekilde kullanmaktadır. Özellikle Orta Asya, Ortadoğu, Avrupa hatta Avusturalya'dan gelerek, Suriye çatışma bölgesine geçmeye çalışan şahısların bulunduğu görülmüştür. Son dönemde emniyet birimleri tarafından yapılan uygulamalarda yakalanan şahısların profilleri bu durumu doğrulamaktadır.

4.2.3. Örgütlere Göre Göçmen Durumu

Gaziantep'te hakkında adli işlem yapılan kişilerin büyük çoğunluğunu PKK terör örgütü mensupları oluşturmaktadır. PKK dolayısıyla işlem yapılan insanların % 90'ının göç ile Gaziantep'e yerleştiği görülmektedir. Bu durum, Gaziantep'in Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin en büyük kenti olması, bu bölgelerdeki şehirlere yakınlığı, sanayisinin ülkenin en gelişmiş sanayilerinden olması, sınır ili olması gibi nedenlerle açıklanabilir.

Dikkat çeken diğer bir durum ise dini istismar eden El Kaide, Hizbullah, Vasat ve Hizb-ut Tahrir gibi terör örgütlerinden dolayı haklarında işlem yapılan kişilerden göç edenlerin oranı göç etmeyenlere göre az olmasıdır. Bu sonuç dini istismar eden terör örgütlerinin Gaziantep'in yerel halkı üzerindeki etkinliğini göstermektedir.

Son olarak dikkat çeken bir başka durum ise, yıkıcı sol terör örgütlerinden dolayı hakkında işlem yapılan kişilerin % 58 civarında göç eden kişiler olduğudur. Bu sonuç MLKP, TKEP/L, TKP/ML KONFERANS ve DHKP/C gibi örgütlerden dolayı hakkında işlem yapılan kişilerin genellikle öğrenci olmaları, örgütlerle üniversitede tanışmaları ve memur kişiler olmaları nedeniyle açıklanabilir.

4.2.4. Yıllara ve İllere Göre Göçmen Dağılımı

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan 1168 kişiden 936'sı göçle gelen insanlardır. Terör olaylarına karışan kişilerin % 80,14'ünün göçle geldiği görülmektedir. Bu durum araştırmamızın konusu olan göç olgusunun terör faaliyetlerine etkisinin olduğu tezini doğrulamaktadır.

2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan göçmenlerin %39'u Şanlıurfalıdır. Terör faaliyetlerine karışan Şanlıurfalı göçmenlerin ekonomik yetersizlikler ve mesafe yakınlığı nedeniyle Gaziantep'i seçtikleri görülmektedir. Bu durum insanların göç ederken kendilerine daha yakın kentleri seçtiklerini gösteren iyi bir örnek olarak verilebilir. Bunun sebebi kişilerin yakın kentlerde akraba yoğunluğunun fazla olması, ekonomik birtakım nedenler ve geri dönebilme kolaylığı olarak açıklanabilir.

4.2.5. Eğitim Durumu

2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerden örgün eğitim almayan kişilerin oranı % 26, sadece ilköğretim mezunu olanların oranı % 45, lise eğitimi alanların oranı % 16, yükseköğretim görenlerin oranı ise sadece %13'tür. Bu sonuca göre, eğitim düzeyi yükseldikçe terör örgütlerine katılımları azaldığı söylenebilir. Göçmen olanlardan örgün eğitim almayanların oranı % 30'dur.

4.2.6. İkamet Durumu

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin % 78'inin gecekondü bölgesinde ikamet ettiği görülmektedir. Bu durum bir suç çeşidi olan terör faaliyetlerinin, kentsel mekânla arasındaki doğrudan ilişkiyi ortaya koymaktadır. Meydana gelen şehir içi şiddet eylemleri, kırsal destekli faaliyetler, toplumsal olaylar ve diğer faaliyetler, çoğunlukla gecekondü mahallelerinde gerçekleşmektedir.

4.2.7. Cinsiyet Durumu

2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin % 9'u kadın, %91'i erkektir. Özeren vd. (2012), kadınların örgütler içindeki etkinliğini, hak ettikleri değeri görmemeleri, ihmal edilmeleri ve çeşitli mağduriyetler yaşamaları sonucu örgütlerin söylem ve propagandalarından etkilenmeleriyle açıklamıştır.

Araştırmamızdaki cinsiyet dağılımı ile ilgili bulgulardan bir tanesi de özellikle PKK ve yıkıcı sol terör örgütlerinden dolayı hakkında işlem yapılan kadınların diğer örgütlere göre oranının daha yüksek olduğu sonucudur. Dini istismar eden terör örgütlerinden dolayı işlem yapılan kadın bulunmamaktadır. İşlem yapılan kadınların çoğunluğu ev hanımlarından oluşmaktadır.

4.2.8. Meslek Durumu

Gaziantep'te 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan kişilerin % 22'si düzenli bir işi olmaya işsiz kişilerdir. İşçi olarak çalışanların oranı ise % 34'dür. İşsizlerin % 84'ü göçle gelen insanlardır.

Terör olaylarına karışan kişilerin mesleki durumları incelendiğinde, çoğunluğunu işsizler, düzenli bir işe sahip olmayan işçiler, esnaf ve öğrenciler oluşturmaktadır. Bu durum ekonomik durumları yeterli olmayan insanların oluşturduğu bir yapıyı göstermektedir. Sürekli geliri olan memur ve emekli insanların azda olsa varlığı dikkat çekicidir. İnsanların ekonomik düzeylerinin yeterli düzeyde olması halinde terör olaylarına katılımın azalacağı söylenebilir.

Belirtilen yıllar arasında olaylara karışan ev hanımlarını oranı ise azımsanamayacak bir şekilde % 4 olarak ortaya çıkmıştır. Bu durum ev hanımlarının hayat şartlarının olumsuzluğuna, yaşadıkları yoksulluk ve yoksunluğa karşı gösterdikleri tepkiyle açıklanabilir. Yine toplumda bir yer ve kimlik edinme arayışı da etkili olabilir. 2004-2013 yılları arasında terör faaliyetleri nedeniyle hakkında adli işlem yapılan öğrenci oranı % 12 gibi yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Bu sonuç işlem gören öğrencilerin çoğunluğunun, üniversitede okuma amacıyla farklı illerden gelen ve terör örgütlerinin faaliyetlerine katılan kişiler olduğunu göstermektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE TARTIŞMA

Ülkemiz terör sorunu ile uzun yıllardır mücadele eden sınırlı sayıdaki demokratik ülkelerden biridir. Terörün olumsuz etkilerini sosyo-ekonomik, siyasal ve psikolojik olarak derinden hissetmektedir. Dünyadaki terör sorunuyla baş edebilen demokratik bütün ülkeler, içerisinde barındırdığı bütün farklılıklarını yönetebilen, tekleştirici politikalardan uzak, homojen olmayan rejimlerdir. Topluluklarda farklılıkların oluşmasının nedenlerinden biri olan göç olgusu, doğru yönetilebildiği takdirde gerilim ortamının azalması kaçınılmazdır. Yani bir anlamda göçün neden olduğu bu farklılıklar, birleştirici bir unsur olarak kullanıldığı takdirde, toplumun oluşan bu yapısı, karşılıklı saygı ortamı içerisinde korunarak siyasal ve sosyal bütünlük sağlanabilir.

Göç hareketleri insanlık tarihi boyunca olumlu veya olumsuz manada yaşanan ve yaşamaya devam edecek olan dinamik bir süreçtir. Çoğunlukla ekonomik, sosyal ve siyasal nedenlerle ortaya çıkan göçün, kimi zaman olumlu, kimi zamanda olumsuz etkileri olabilmektedir. Ülkemizde göç hareketleri, gerekçeleri yıllara göre değişse de uzun yıllardır devam eden ve etmeye de devam edecek olan bir olgudur. Maalesef devlet kurumlarımız ve yerel yönetimler göç hareketlerine karşı yeterli önlem alamamış, sonucunda plansız ve çarpık kentler meydana gelmiştir. Bu şekilde oluşan yapılaşma sonucu meydana gelen gecekondu yapısı, kentlerin aşırı nüfus almasına ve dışa kapalı homojen toplum yapısının oluşmasına neden olmuştur. Buralarda yaşayan insanların, çeşitli sosyo-ekonomik problemler yaşamakla birlikte, psikolojik olarak bakıldığında da kimlik bunalımları, uyumsuzluk ve yabancılaşma gibi sorunlar yaşamaları onların radikal hareketlere kaymalarını kolaylaştırmıştır.

Çeşitli nedenlerle göç eden insanlar, geride bıraktıkları yerlerde sahip oldukları, dininden, kültüründen ve geleneklerinden kaynaklanan değer yargılarının büyük çoğunluğunu da terk etmek zorunda kalmaktadır. Yaşamaya mecbur oldukları yeni kentlerin sahip olduğu sosyal yapıyı ve değerler sistemini kolayca benimseyememektedir. İnsanların geleneksel aile yapıları dağılmakta ve uyum sorunları yaşamaktadırlar. Dolayısıyla aileler genç yaştaki çocuklarına sahip çıkamamakta, aile denetiminden uzak olan gençler terör örgütlerinin kullandığı suç makinaları olmaktadır.

Dinamik bir olgu olan göçün, durdurulamayacağı ve engellenemeyeceği açıktır. Ancak bu gerçek, göçün yönetilemeyeceği anlamına da gelmez. Doğru politikalarla yönetilen bir göç süreci ve göç eden insanların yerleştikleri kent yaşamına entegre edilme süreçlerinin sağlıklı bir şekilde yapılması, terör örgütlerinin bireylerin sorunlarını istismar etmelerinin önüne geçecektir.

Gelişmekte olan ülkemiz, kentlerde yaşanan suçları en aza indirmek için eylem planlarını hayata geçirmek zorundadır. Bu planlamaların en başında da, göç sonucu oluşan çarpık kent yapısı ve gecekondu yapısı gelmelidir. Bunun nedeni ise, araştırmamız ve birçok araştırma sonucunda ortaya çıkan, suç ile mekân arasındaki doğrudan bir ilişki olduğu gerçeğidir. Ancak günümüze kadar, kentlerimizin güvenliğine yönelik çözüm getirecek uzun soluklu planlamalar yapılmamaktadır. Özellikle yapılaşma ve sosyo-ekonomik gelişmelere paralel olarak gelişmesi gereken kentlerin güvenlik alanındaki tedbirleri göz ardı edilmektedir. Sorun sadece güvenlik güçlerinin uğraşması gereken bir konuymuş gibi değerlendirilmektedir. Halbuki, çözüm ortağı olması gereken kişi ve kurumlar bu sorunun çözümünde misyonlarının farkında olmaları gerekir. Yerel yönetimlerden üniversitelere ve medyaya, devletin ilgili kurumlarından özel sektör ve STK'lara kadar birçok kurumun bu sürecin aktif aktörü olması ve ortak tavır alması, özellikle Terörle mücadelede önleme odaklı yaklaşımın pratiğe dökülmesi anlamına gelecektir. Böylece ister etnik, ister dini ya da farklı ideolojik amaçlar doğrultusunda insanları kendi ağlarına çekmek isteyen terör örgütlerinin istedikleri hedeflerine ulaşmaları engellenecektir.

Çalışmamızda elde edilen verilerin derinlemesine yapılan incelemeleri neticesinde, bulgular, değerlendirmeler ve analizler bir arada aktarılmaya çalışılmıştır. Öncelikle; özelde araştırmamızın inceleme alanı olan Gaziantep ili, göç sonucu oluşan

çarpık ve gecekondulu tipi kent yapısıyla ortaya çıkan kriminojen çevreden en çok zarar gören illerin başında gelmektedir. Yaşanan terör olaylarının büyük çoğunluğu, gecekondulu bölgelerinde yaşanmakta ve bu olaylara karışan kişilerin genelini göçle gelen insanlar oluşturmaktadır. Gaziantep'te yaşanan bu sorunun çözümü birtakım kente özgün politikalarla gerçekleştirilebilir. Beren'inde (2012:14) belirttiği gibi kentten kente ya da bölgeden bölgeye farklılık gösteren terör olayları ile etkin mücadele, ancak o kentin ve bölgenin dokusu ve nitelikleri göz önüne alınarak hazırlanan terörle mücadele politika, strateji ve yol haritası ile gerçekleştirilebilir. Bu yol haritasının oluşturabilmesi için de o kente özgü terör faaliyetlerinin profilinin ortaya çıkarılmasına ihtiyaç vardır. Hakkari, Şırnak ya da İzmir için uygulanacak çözüm planları Gaziantep ili için uygun olmayabilir. Bu anlamda Gaziantep ilinin terör faaliyetlerinin profilinin ortaya konması, araştırmamızın önemini açıkça ortaya koymaktadır.

Terör olaylarının yaşanmasına sebep olan göç, çarpık kentleşme ve gecekondulaşma, doğrudan yerel yönetimlerin müdahale alanı içine girmektedir. Bu noktada da yerel yönetimlerin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Özellikle terör olaylarının yaşandığı mahallelerde suçluları caydırmak amacıyla, imar planları ve fiziki düzenlemeler yapılmalı, suçun gerçekleşmesini engelleyici yeni tasarımlar ortaya çıkarılmalıdır. Yapılan bu fiziksel müdahalelere eş zamanlı olarak, buralarda yaşayan insanlara iş imkânları sunulmalı, sosyal destek projeleri geliştirilmeli, eğitim hizmetleri arttırılmalıdır. Kent yaşamına ve üretim sürecine giremeyen her birey ya da topluluk oralardaki düzenin istikrarına değil istikrarsızlığına neden olur.

Çocukların okul sonrası vakitlerini geçirebilecekleri etüt merkezleri, sosyal ve kültürel faaliyet, spor ve oyun alanları, gençlik merkezleri, beceri ve hobi kursları yapılmalı, genç nüfusun sürekli meşgul olabileceği aktiviteler sunulmalıdır. Çünkü çocukluk ve gençlik dönemleri, bireyin eğitimi, sosyo-psikolojik gelişimi, aile ve çevre ilişkileri açısından en hassas ve dikkat edilmesi gereken zamanlardır. Unutulmamalıdır ki terör örgütleri eleman kazanmak için, bireysel ve kolektif isyan hareketlerine en fazla yatkın olan genç kitleyi hedef almaktadır. Bu nedenle yaşa duyarlı, genç kitleye hitap eden proje ve politikalar uygulanmalıdır.

Araştırmamızın dördüncü bölümünde yapılan, terör olaylarının profilinin ayrıntılı analizlerine göre, yaşanan terör faaliyetlerinin azaltılması, polisiye tedbirlerin yanında kapsamlı kent planlamalarının yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Olayların yaşandığı yerler incelendiğinde, çoğunlukla belirli bazı mahallelerde yoğunlaştığı görülmektedir. Tamamının gecekondur şeklinde yapılaştığı bu mahalleler, aşırı nüfus ve bina yoğunluğunun olduğu, sosyal algıların zayıf, yaşam koşullarının zor, şiddet ve suç eğiliminin yoğun olduğu, genellikle göçmen insanların yaşadığı yerlerdir. Terör faaliyetlerinin mekânsal ilişkisini gösteren bu gözlem, özellikle yerel yönetimler ve diğer kurumların atacağı adımlarla, polisiye tedbirlerin eşzamanlı ve uyumlu bir şekilde yürütülmesi gerekliliğini göstermektedir.

Bu noktada kentlerin güvenlik politikalarını belirlemek ve uygulayıcılara iletmek üzere, farklı kurumlardan uzmanların yer aldığı kent güvenlik kurullarının oluşturulmasının önemi ortaya çıkmaktadır. Bu kurulda yerel yönetici temsilcileri, güvenlik görevlileri, sosyolog, şehir planlayıcısı olan mimar ve mühendisler, eğitim ve sağlık görevlileri, STK temsilcileri gibi katılımcılar yer almalı, bütüncül bir yaklaşımla kentlerin sağlık ve güvenliği konusunda uygulanabilir stratejiler belirlenmelidir. Böylece güvenli ve planlı kent yapısı meydana gelecek, birçok anlamda tasarruf sağlanabilecektir. Bu kurullarda suçların özellikle de toplumsal şiddet ve terör olaylarının, zamansal ve mekânsal olarak incelenmesi, bu alanlara yönelik doğru müdahalelerin belirlenebilmesini sağlayacaktır. Böylece uygulanacak fiziksel önlemler, sosyo-ekonomik, psikolojik, siyasi ve kültürel tedbirlerle daha etkin sonuçlara ulaşılabilecek, sosyal adaletsizlik ortadan kaldırılarak teröre zemin hazırlayan radikal hareketlerin önüne geçilebilecektir.

Gaziantep ili, oluşturulabilecek böyle bir kurula kanımızca en çok ihtiyaç duyan illerden bir tanesidir. Çünkü yaşanan toplumsal şiddet ve terör olayları, diğer asayiş ve kaçakçılık suçları ve bu suçların zamansal ve mekânsal ilişkisi sonucunda ortaya çıkan veriler incelendiğinde, bu şekilde oluşturulacak kurulun yapacağı yeni bir kent güvenliği planlaması son derece faydalı olacaktır. Örnek verecek olursak, işlenen terör suçları mekân olarak belli bazı mahallelerde yoğunlaşmaktadır. Çoğunlukla Şahinbey ilçesinde bulunan ve tamamı gecekondur olan Vatan, Fırat, Güzelvadi, Beybahçe, Narlıtepe, Beydilli, Cengiztopel, Ocaklar, Karayılan, Akdere Mahallelerinde

gerçekleşmektedir. Buralarda uygulanacak kentsel dönüşüm politikaları ve ardından yeniden yapılanma planlamalarıyla daha güvenli bir kent ortamı ortaya çıkacaktır. Burada vurgulanması gereken bir diğer husus da siyasi iradelerin çeşitli oy kaygılarıyla, yapılacak bu güvenli kent planlamalarına müdahale etmemeleri konusudur. Maalesef bu güne kadar bu yasadışı oluşmuş yerlere tapu verilmesi, kamu hizmetlerinin götürülmesi, yol ve ulaşım sağlanması sorunu daha da içinden çıkılmaz bir hale getirmiştir.

Belirtilmesi gereken diğer bir konu ise kırsal alanlardaki ekonomik problemlerin göç olgusuna etkisidir. Gaziantep'e kırsaldan göç eden büyük bir kitle, tarlalarını, bağ ve bahçelerini özellikle sulama sorunları nedeniyle kullanamadıklarından köylerinden ayrılarak gelmektedir. Bu anlamda Gaziantep'e göç veren bu kırsal alanların, yapılacak yatırımlarla desteklenmesi, nüfusun buralarda barınmasını sağlayabilir ve göç etme gerekçelerini ortadan kaldırabilir.

Sonuç olarak yaşanan iç göç hareketleri sonucunda ortaya çıkan plansız, çarpık kent yapısının meydana getirdiği ortam, ülkemizde yaşanan terör sorunuyla göç olgusunu birbirleriyle ilişkilendirmemize imkân sağlamaktadır.

KAYNAKLAR

- Acar, Ü. ve Urhal, Ö. (2007). Devlet-Güvenlik, İstihbarat-Terörizm, Adalet Yayınevi, Ankara
- Akkayan, T. (1979). Göç Ve Değişme, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları İstanbul
- Akşen, H. ve Koç, B. (2010). Terör Olaylarına Karışanların Sosyo-Ekonomik Ve Eğitim Durumları İle Bazı Demografik Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi içinde M. Sever, H. Cinoğlu, O. Başbüyük (ed), Terörün Sosyal Psikolojisi, Ankara: Polis Akademisi Yayınları
- Akyürek, S. ve Bilgiç, M. S. (2009). Güneydoğu Sorununun Sosyolojik Analizi, Ankara
- Alexander, Y. (1999). "Terrorism in the Twenty First Century: Threats and Responses", DePaul Business Law Journal, Vol: 12, s 65
- Alkan, N. (2002). Gençlik ve Terörizm, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi.
- Alkan, N. (2009). Söz Bitmeden, Terörle Mücadelede Önleme Stratejileri, USAK Yayınları.
- Alkan, N. (2013). Gençlik Ve Radikalizm, Terör Örgütlerinde Kimlik İnşa Süreçleri, Karakutu Yayınları
- Anonim, (2001). Hizbullah terör örgütü, Ankara: TEMUH Yayınları, s 66)
- Altunkaya, Ö. M. (2009). Adana İli Örneğinde Gecekondulaşma Göç Ve Terörizm, Niğde
- Ayan, Ş. (1993). "Şehirleşme ve Gecekondu", Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi S.B.E, Konya
- Bağlı, M. ve Binici, A. (2005). Kentleşme Tarihi ve Diyarbakır Kentsel Gelişimi. Ankara: Bilimadamı Yayınları.
- Baharççek, A. ve Tuncel, G. (2011). Terörle Mücadelenin Zorlukları ve Bu Zorlukları Aşmada Farklı Bir Yaklaşım: Demokratik Mücadele Yöntemi, Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi, cilt 2

- Bakan, İ., Büyükbeşe, T. ve Bedestenci, H. Ç. (2004). Örgüt Sırlarının Çözümünde Örgüt Kültürü Teorik ve Ampirik Yaklaşım,1.Baskı İstanbul, Aktüel, s.6
- Bal, İ. (2006). Terör Nedir? Neden Terörist Olunur? (Der.). Terörizm: Terör, Terörizm ve Küresel Terörle Mücadelede Ulusal ve Bölgesel Deneyimler, Bal. İ. (Ed), Usak Yayınları, Ankara, (1.Baskı), ss. 1-21
- Barut, M. (1999-2001).Göç-Der. s.6.
- Bassiouni, M. C. (2002). “*Legal Control of International Terrorism: A Policy-Oriented Assesment*”, Harv. Int'l L. J., Vol. 43, s. 83-103
- Başel, H. (2007). “Türkiye’de Nüfus Hareketlerinin ve İç Göçün Nedenleri”. Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi
- Başeren, S. H. (1998). “Terörizm, Kavramsal Bir Değerlendirme ve Hukukî Mücadele Yaklaşımları”, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi
- Bayraktutan. S. (2011). Anne Ben Geldim, Karakutu Yayınları, 8.baskı, s 97
- Beren, F. (2012). PKK/KCK Terör Örgütünün Türkiye’deki Eylem Profili,
- Bölügiray, N. (1996). Anarşi Ve Terör Nasıl Önlenir?, Tekin Yayınevi, s 129-141
- Brantingham, P.J. (1995). “Criminality of Place: Crime Generators and Crime Attractors”,European Journal of Criminal Policy and Research, s 5-26
- Brawley, P. D. (2006). “Defining Terrorism”, Air Command and Staff College Air University, Alabama
- Candemir, E. (2002). “Kriminolojide Suç Ekolojisi Kavramı ve Suç Haritalama Metodu”, Akademik Bakış, 18: 26-30
- Ceylan, Y. (2012). Zorunlu Göç Ve Suç İlişkisi: Muş İli Örneği, Akademik Bakış Dergisi, Sayı: 32
- Cresswell, J. W. (2007). Qualitative inquiry & research design: choosing among five approaches. Thousands Oaks, London: Sage.
- Çağlar, A. (1997). “Terör ve Örgütlenme”, Amme İdaresi Dergisi, c. 30, s. 3: 119-133
- Çakır, S. (2011). Türkiye’de Göç, Kentleşme/Gecekondu Sorunu ve Üretilen Politikalar, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:23, ss.209.
- Demir, G. (1997). “Göç Nedenleri ve Göçenlerin Beklentilerindeki Gerçekleşme Durumu: Bolu İli Kıbrısık İlçesi Örneği”, Ankara: Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları.

- Denker, M. S. (1997). Uluslararası Terör, Türkiye ve PKK, Boğaziçi yayınları, İstanbul,
- Dilmaç S. (1997). " *Terörizm Sorunu ve Türkiye*, Ankara, EGM-İDB. YAYINLARI
- Dilmaç, S. (2004). Global Tehdit; Terörizm ve Türkiye'ye Etkisi. Polis Dergisi, Sayı. 40. s 357-368.
- Dinstein, Y. (1989). "Terrorism as an International Crime" in Israel Yearbook on Human Rights, vol.19, Crime, s. 56.
- Dönmezer, S. (1977), "Her Yönüyle Tedhiş", Son Havadis Gazetesi, 10/11/1977, s 1-3
- Duman, M. F. (2011). PKK-KONRA GEL Terör Örgütü İle Mücadelede Sorun Çözücü Olarak Sivil Toplum, Kütahya
- Durugönül E. (1997). "Sosyal Değişme, Göç ve Sosyal Hareketler", Toplum ve Göç Bildiriler Kitabı, DİE Yayın No: 2046, Ankara, s.95.
- Eren, V., Özel, M. ve Altınkaya, Ö. M. (2010). Türkiye'de Göç Gecekondu Ve Terör Üzerine Bir Araştırma: Adana Kenti Örneği içinde M. Sever, H. Cinoğlu, O. Başbüyük (ed), Terörün Sosyal Psikolojisi, Ankara: Polis Akademisi Yayınları
- Ergil, D. (1980). Türkiye'de Terör Ve Şiddet, Turhal Kitapevi, Ankara,
- Ergil, D. (1991). "Terörizm Mantığı ve Hedefi", A.Ü.S.B.F. Dergisi, Cilt 46, SBF Yayınları.
- Ergil, D. (2012). Göç Sempozyumu 11-13 mayıs 2012, Gaziantep Üniversitesi
- Erjem, Y. ve Gödelek, E. (2010). Türkiye'de İç Göçler Ve Kentleşme Bağlamında Terörizmin Sosyo-Psikolojik Zemini, içinde M. Sever, H. Cinoğlu, O. Başbüyük (ed), Terörün Sosyal Psikolojisi, Ankara: Polis Akademisi Yayınları
- Erkan, R. ve Bağlı, M. (2005). Göç ve Yoksulluk Alanlarında Kentle Bütünleşme Eğilimi: Diyarbakır Örneği, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt:22, Sayı:1
- Ersoy, H. (2000). "Ulusal Çıkar Aracı Olarak Uluslararası Politikada Terörizm", Elazığ, Fırat Üniversitesi Yayınları, s 999
- Ferracuti, F. ve Bruno, F. (1981). Psychiatric Aspects Of Terrorism in Italy, The Mad, The Bad, And The Different: Essays in Honor of Simon Dinitz, (Ed): Barak Glantz & C. R. Huffs, MA: Heath, Lexington, s 199-213

- Gençler, A. (2002). “Yabancı Kaçak işçilik Gerçeği ve Türkiye Örneği,” Türk Ağır Sanayii ve Hizmet Sektörü Kamu İşverenleri Sendikası İş Hukuku ve İktisat Dergisi, Cilt 17, Sayı 3, s. 28-46.
- Gişi, İ. (2007). Göksun İlçesinde Yaşanan Göç Hareketlerinin Sosyo-Ekonomik Analizi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilimdalı.
- Gökçe, B. (1976). *Gecekondu Gençliği*. Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Göksu, T. ve Bahar, H. İ. (2005). “Nüfus, Göç, Kentleşme ve Çevre”, Ankara: Usak Yayınları, ss.265-292.
- Göksu, T. ve Bilgiç, V.K. (2010). Kentleşme ve Göçün Teröre Etkisi içinde M. Sever, H. Cinoğlu, O. Başbüyük (ed), Terörün Sosyal Psikolojisi, Ankara: Polis Akademisi Yayınları, s 182
- Güllülü, U., Karabulut K. ve Polat, D. (2007). Ağrı Alt Bölgesi’ndeki Göç Eğilimi ve Sosyo-Ekonomik Nedenleri, İİBF Yayınları No:113, s. 3
- Gün, Ö. R. (2000). “Uluslararası Terör, Dünya Savasının Yeni Boyutu”, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 2, Sayı,4, s. 83.
- Günaydın, G. (2001). Türkiye Kırsal Yerleşme Düzenine Yönelik Planlama Yaklaşımları, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Tarım Politikaları Yayın Dizisi No:1, Ankara.
- Gündüz, M. ve Yetim, N. (1997). Terör ve Göç. II. Ulusal Sosyoloji Kongresi: Toplum ve Göç, Ankara: DİE Yayınları.
- Güzel, C. (2002). “Korkunun Korkusu: Terörizm”, Silinen Yüzler Karşısında Terör, (Der). Cemal Güzel, Ayraç Yayınevi, Ankara, ss. 7-21.
- Hançerlioğlu, O. (1996). Felsefe Sözlüğü, İstanbul: Remzi Kitapevi, , s.176
- Isık, O. ve Pınarcıoğlu, M. M. (2001). Nöbetleşe Yoksulluk, İletişim Yayınları, İstanbul.
- İçduygu, Ahmet ve Diğerleri (1998). Türkiye’de İçgöç Ve İçgöçün İşçi Hareketlerine Etkisi, İstanbul: Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayınları.
- İşçi, M. (2000), Sosyal Yapı Ve Sosyal Değişme , İstanbul, Der Yayınları.
- Jenkins, B. M. (1999). “*International Terrorism*”, in The use of Force Military Power and International Politics, (Ed). by. Robert J. Art & Kenneth N. Waltz, Oxford, s. 74.

- Karabulut, K. ve Polat, D. (2007). Türkiye’de Yaşanan Göç Olgusu Üzerine Bir Alt Bölge Uygulaması, 8. Türkiye Ekonometri ve İstatistik Kongresi, 24-25 Mayıs 2007 – İnönü Üniversitesi Malatya
- Karahan, H. (2006). Bursa İli Harmancık İlçesinin Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Göç Sorununun İncelenmesi, Bursa: Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Ekonomisi Anabilimdalı
- Kartal, K. (1978) Kentleşme ve insan: Kentleşme Sürecinde insan Tutum ve Davranışlarında Meydana Gelen Değişmeler, Ankara: TODAiE Yayını No: 175,
- Kaygalak, S. (2009). Kentin Mültecileri Neoliberalizm Koşullarında Zorunlu Göç ve Kentleşme (1. Baskı), Ankara: Dipnot Yayınları.
- Keleş, R ve Ünsal, A. (1982). Kent ve siyasal şiddet, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara
- Keleş, R. (1984). 100 Soruda Türkiye’de Kentleşme, Konut ve Gecekondu, Gerçek Yayınevi, Ankara.
- Kongar, E. (2002). Küresel Terör ve Türkiye: Küreselleşme, Huntington, 11 Eylül, 4. Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Korkmaz, G. (1999). Terör ve Medya İlişkileri, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi.
- Lab, S. P. (2000). “Crime Prevention; Approaches, Practices and Evaluations”, Anderson Publishing co., OH, 25-73,
- Laçiner, S. (2009). “Terörle Mücadele Nasıl Olmalı”, www.usak.org.tr, Erişim Tarihi:03.03.2014
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). Naturalistic inquiry. Beverly Hills, CA: Sage.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Miroğlu, O. (2012). *Silahları Gömmek*, Everest Yayınları, s 84-85
- Özcan, Y. Z. (1998). “İçgöçün Tanımı ve Verileri ile İlgili Bazı Sorunlar”. Türkiye’de İçgöç, Tarih Vakfı, İstanbul, s. 78-90.
- Özdemir, M. (2008). Türkiye’de içgöç olgusu, nedenleri ve Çorlu örneği
- Özer, İ. (2004). Kentleşme, Kentleşme ve Kentsel Değişme, Ekin Kitabevi

- Özeren, S ve Diğerleri, (2009). Terörün Ekonomik Boyutu, Kaçakçılık Ve Önleme Stratejileri Çalıştay Değerlendirme Raporu, Uluslararası Terörizm ve Sınırşan Suçlar Araştırma Merkezi (UTSAM), Ankara
- Özeren, S. Sözer, M. A. ve Demirci, S. (2010). ‘Terör Örgütlerinde Militan Kimlik Profili: Türkiye’de Hizbullah Örneği’ içinde M. Sever, H. Cinoğlu, O. Başbüyük (ed), Terörün Sosyal Psikolojisi, Ankara: Polis Akademisi Yayınları
- Özeren, S., Başbüyük, O. ve Sözer, M. A. (2012). PKK’ya Katılımın Dinamikleri: Bireysel Hikâyeler mi Örgütsel Tercih mi?
- Öztürk, S., Örgen, N. ve Çelebi, Ö. C. (2011). Gaziantep ilinin iç göç konusunda mevcut durum analizinin yapılması ve strateji belgesinin hazırlanması projesi, Gazikent Üniversitesi, s 23,
- Pazarlıoğlu, M. V. (2001). “1980–1990 Döneminde Türkiye’de İç Göç Üzerine Ekonometrik Model Çalışması”, <http://idari.cu.edu.tr/sempozyum/bi18.htm> (Erişim Tarihi: 02.01.2014)
- Patton, M.Q. (2002). Qualitative research & evaluation methods (3rd ed.), London: Sage Publications, Inc.
- Schmid, A. P. ve Jongman, A. J. (1988). Political Terrorism: A New Guide to Actors, Authors, Concepts, Data Bases, Theories, and Literature, Transaction Books, New Brunswick
- Saydam, A. (1997). Kırım ve Kafkas Göçleri (1856-1876), Türk Tarih Kurumu Yayınları, 16. Dizi, Sayı 75, Ankara.
- Sever, M., Cinoğlu, H. ve Başbüyük, O. (2010). Teröre Sosyo-Psikolojik Açından Genel Bir Bakış, Terörün Sosyal Psikolojisi, Polis Akademisi Yayınları
- Sevim, Ö. Y. (2000). Terör Nedeniyle Elazığ’a Göç Edenlerin Sorunları Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma, Elazığ
- Şeker B. D., İlhan, A. ve Şahin, T. E. (2010), Van İli Örneğinde Terör Suçlarına Karışan Kişilerin İç Göç, Sosyal Psikolojik ve Eğitim Açılarından Değerlendirilmesi
- Şentürk, Ü. (1999). *Göç ve Kentleşme (Malatya Örneği)*, Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Taşdemir, F. (2006). Uluslararası Terörizme Karşı Devletlerin Kuvvete Başvurma Yetkisi, Ankara, USAK Yayınları

- TDK, (1999). *Türkçe Sözlük*, Ankara: TTK Basımevi,
- Terörle Mücadele Dairesi Başkanlığı, (2012)., *2012 Değerlendirme Raporu*
- TMMOB, (2003). İnsan Hakları Komisyonu Zorunlu Göç Raporu
- Tümtas, M. S. (2007). Türkiye’de iç Göçün Kentsel Gerilime Etkisi: Mersin Örneği,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi, (1998). Göç Komisyonu Raporu,
- Türkoğlu, M. E. (2006). Türkiye’de Dini Motifli Terörün Arka Planındaki Nedenler, Kahramanmaraş,
- Üçdoğruk, Ş. (2002). “İzmir’deki İç Göç Hareketinin Çok Durumlu Logit Teknikle İncelenmesi”, Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF Dergisi, Cilt:17 Sayı:1, s.159.
- Wekerle, G.R. ve Whitzman, C. (1995). “Safe Cities: Guidelines for Planning, Design and Management”, A Division of International Thomson Publishing, Inc., U.S.A., 5-25
- Wilkinson, P. (2002). Terör ve Terörizm (Der). Silinen Yüzler Karşısında Terör, Güzel, C. (Ed), Ayraç Yayınevi ss.148-151
- Yalçın, C. (2004). Göç Sosyolojisi, Ankara: Anı Yayınları.
- Yalçiner, S. (2006). “Soğuk Savaş Sonrası Uluslararası Terörizmin Dönüşümü ve Terörizmle Mücadele”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl:2, Sayı:4.
- Yayla, A. (1986). “Uluslararası Terörizmin Sebepleri” Uluslararası Terörizm ve Gençlik Sempozyumu Bildirileri, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları No:12, Sivas, s. 111
- Yayman, H. (2011). “Şark Meselesinden Demokratik Açılıma Türkiye’nin Kürt Sorunu Hafızası”, Ankara, Seta Yayınları
- Yıldırım, A. (2004). *Kentleşme ve Kentleşme Sürecinde Göçün Suç Olgusu Üzerindeki Etkileri*, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Yıldız, A. ve Şimşek, S. (2009). Ceza Yargılama ve Kolluk Mevzuatı, İstanbul: Kutup Yıldızı Yayınları
- Yıldız, Ö. (2012). *Gaziantep’te Göç Öneriler-Eğilimler-Sorunlar*, s 92
- Yılmaz, C. (2011). Göç ve kent: 1989’dan günümüze göç eden insanların kent adaptasyonu Diyarbakır örneği

YÖK(Yükseköğretim Kurulu), (1983). Türkiye’de Terörün Sebepleri ve Sonuçları,
Ankara: s. 84.

YÖK(Yükseköğretim Kurulu), (1985). Türkiye’de Anarşi Ve Terörün Sebepleri,
Ankara: YÖK Yayınları, s. 8

Zeyrek, D. (2010). Doğu Ve Güneydoğu Anadolu’dan Batıya Yönelen Göçlerin
Toplumsal Sonuçları,

ÖZGEÇMİŞ

BİLAL ÖZDEMİR 1986 yılında Elazığ' da doğdu. 2008 yılında Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesinden mezun oldu. Evlidir ve İngilizce bilmektedir.

VITAE

BİLAL ÖZDEMİR was born in Elazığ in1986. He graduated from Police Academy Security Science Faculty in 2008. He is married and he can speak English.